

CARTEA A IV-

DESPRE MOȘTENIRI ȘI LIBERALITĂȚI ART. 967-1173

Nr. crt.	Text proiect Cod Civil		Amendament (Autor)	Motivare
1.	Cartea a IV - a Despre moștenire și liberalități			
2.	Titlul I Dispoziții referitoare la moștenire în general			
3.	Capitolul I Dispoziții generale			
4.	Noțiune	Art.967 - Moștenirea este transmiterea patrimoniului unei persoane fizice decedate către una sau mai multe persoane în ființă.		
5.	Deschiderea moștenirii	Art.968 – (1) Moștenirea unei persoane se deschide în momentul decesului acesteia. (2) Moștenirea se deschide la ultimul domiciliu al defunctului. Dovada ultimului domiciliu se poate face prin orice mijloc de probă.	(2) Moștenirea se deschide la ultimul domiciliu al defunctului. Dovada ultimului domiciliu se poate face cu certificatul de deces. <i>Autori: senator Iulian Urban și Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</i>	Legea 36 din 1995, indica alt loc al deschiderii mostenirii: Art. 68. - Procedura succesorală notarială se deschide, după caz, la cererea oricărei persoane interesate, a procurorului, precum și a secretarului consiliului local al localității în raza căreia defunctul și-a avut ultimul domiciliu, atunci când are

		<p>(3) Dacă ultimul domiciliu al defunctului nu este cunoscut sau nu se află pe teritoriul României, moștenirea se deschide la locul din țară aflat în circumscripția primului notar public sesizat, cu condiția ca în această circumscripție să existe cel puțin un bun imobil al celui care lasă moștenirea. În cazul în care în patrimoniul succesoral nu există bunuri imobile, locul deschiderii moștenirii este în circumscripția primului notar public sesizat, cu condiția ca în această circumscripție să se afle bunuri mobile ale celui ce lasă moștenirea.</p>	<p style="text-align: center;">SAU</p> <p>(2) Moștenirea se deschide la ultimul domiciliu al defunctului. Dovada ultimului domiciliu se poate face prin înscrișuri.</p> <p style="text-align: center;"><i>Autor: CSM</i></p> <p>(3) Dacă ultimul domiciliu al defunctului nu este cunoscut sau nu se află pe teritoriul României, moștenirea se deschide la locul din țară aflat în circumscripția notarului public cel dintâi sesizat, cu condiția ca în această circumscripție să existe cel puțin un bun imobil al celui care lasă moștenirea. În cazul în care în patrimoniul succesoral nu există bunuri imobile, locul deschiderii moștenirii este în circumscripția notarului public cel dintâi sesizat, cu condiția ca în această circumscripție să se afle bunuri mobile ale celui ce lasă moștenirea.</p> <p style="text-align: center;"><i>Autor: Consiliul Legislativ</i></p> <p>(3) Dacă ultimul domiciliu al defunctului nu este cunoscut sau nu se află pe teritoriul României, moștenirea se deschide la locul din țară aflat în circumscripția notarului public în raza căruia există bunul imobil cu cea mai mare valoare al celui care lasă moștenirea. În cazul în care în patrimoniul succesoral nu există bunuri</p>	<p>cunostinta ca mostenirea cuprinde bunuri imobile. In cazul decesului unei persoane care nu a avut ultimul domiciliu in tara, procedura succesorală se poate indeplini de notarul public din circumscripția teritorială a judecătoriei in care defunctul si-a avut bunurile cele mai importante ca valoare. E necesara o stabilire fixa a locului deschiderii mostenirii, pentru a fi evitate deschiderile in mai multe locuri.</p>
--	--	--	---	---

		(4) Dispozițiile alin.(3) se aplică în mod corespunzător atunci când primul organ sesizat în vederea desfășurării procedurii succesoriale este instanța judecătorească.	<p>imobile, locul deschiderii moștenirii este în circumscripția notarului public în raza căruia se afla bunurile mobile cu cea mai mare valoare totală, ale celui ce lasă moștenirea.</p> <p><i>Autor: Uniunea Națională a Judecătorilor din România</i></p>	
6.	Felurile moștenirii	<p>Art.969 – (1) Patrimoniul defunctului se transmite prin moștenire legală, în măsura în care acela care lasă moștenirea nu a dispus altfel prin testament.</p> <p>(2) O parte din patrimoniul defunctului se poate transmite prin moștenire testamentară, iar cealaltă parte prin moștenire legală.</p>	<p>(2) Transmiterea patrimoniului prin moștenire testamentară nu înlătură transmiterea prin moștenire legală.</p> <p><i>Autor: Uniunea Națională a Judecătorilor din România</i></p>	Textul dorește a consacra expres posibilitatea existenței moștenirii legale cu cea testamentară, dar în mod deficitar, nefiind inclusă ipoteza dispunerii de către testator de întregul sau patrimoniu, cu încălcarea rezervei. Necesară este a fi formulat textul pentru a include toate ipotezele ce presupun coexistența moștenirii legale cu cea testamentară.
7.	Actele juridice asupra moștenirii nedeschise	Art.970 - Dacă prin lege nu se prevede altfel, sunt lovite de nulitate absolută actele juridice având ca obiect drepturi eventuale asupra unei moșteniri nedeschise, precum actele prin care se acceptă moștenirea sau se renunță la aceasta, înainte de deschiderea ei, ori actele prin care se înstrăinează sau se	Art.970 - Dacă prin lege nu se prevede altfel, sunt lovite de nulitate absolută actele juridice având ca obiect drepturi eventuale asupra unei moșteniri nedeschise încă , precum actele prin care se acceptă moștenirea sau se renunță la aceasta, înainte de deschiderea ei, ori actele prin care se înstrăinează sau se	Propunem eliminarea sintagmei „Dacă prin lege nu se prevede altfel”, întrucât în opinia noastră astfel de acte, având ca obiect drepturi eventuale asupra unei moșteniri, ar trebui să fie lovite de nulitate absolută în toate cazurile. Dacă prin lege

		promite înstrăinarea unor drepturi care s-ar putea dobândi la deschiderea moștenirii.	promite înstrăinarea unor drepturi care s-ar putea dobândi la deschiderea moștenirii. Art.970 - Sunt lovite de nulitate absolută actele juridice având ca obiect drepturi eventuale asupra unei moșteniri nedeschise, precum actele prin care se acceptă moștenirea sau se renunță la aceasta, înainte de deschiderea ei, ori actele prin care se înstrăinează sau se promite înstrăinarea unor drepturi care s-ar putea dobândi la deschiderea moștenirii. Autor: CSM	specială s-ar permite derogarea de la aceste dispoziții, prin înlăturarea sancțiunii nulității absolute, măsura ar fi în opinia noastră imorală, persoanele care urmează să moștenească ar avea interes ca cel care lasă moștenirea să moară, pentru a intra mai repede în posesia bunurilor cu privire la care au încheiat acte juridice.
8.	Capitolul II Condițiile generale ale dreptului de a moșteni			
9.	Capacitatea de a moșteni	Art.971 – (1) O persoană poate moșteni dacă există la momentul deschiderii moștenirii. Dispozițiile art.36, 53 și 217 sunt aplicabile. (2) Dacă, în cazul morții mai multor persoane, nu se poate stabili că una a supraviețuit alteia, acestea nu au capacitatea de a se moșteni una pe alta.		
10.	Nedemnitățile absolute	Art.972 – (1) Este de drept nedemnă de a moșteni:	Nedemnitățile de drept Autor: CLR	Art. 972 – (1) Este de drept nedemnă de a moșteni:

	<p>a) persoana condamnată penal pentru săvârșirea unei infracțiuni cu intenția de a-l ucide pe cel care lasă moștenirea;</p> <p>b) persoana condamnată penal pentru săvârșirea, înainte de deschiderea moștenirii, a unei infracțiuni cu intenția de a-l ucide pe un alt succesibil care, dacă moștenirea ar fi fost deschisă la data săvârșirii faptei, ar fi înlăturat sau ar fi restrâns vocația la moștenire a făptuitorului.</p>	<p>a) persoana condamnată penal pentru săvârșirea unei fapte cu intenția de a-l ucide pe cel care lasă moștenirea;</p> <p><i>Autor: Consiliul Legislativ</i> SAU</p> <p>a) persoana condamnată pentru săvârșirea unei infracțiuni de omor sau a unei tentative de omor față de cel care lasă moștenirea;</p> <p><i>Autor: CSM</i></p> <p>b) persoana condamnată penal pentru săvârșirea, înainte de deschiderea moștenirii, a infracțiunii de omor cu intenție asupra altui succesibil care, dacă moștenirea ar fi fost deschisă la data săvârșirii faptei, ar fi înlăturat sau ar fi restrâns vocația la moștenire a făptuitorului.</p> <p><i>Autor: Consiliul Legislativ</i> SAU</p>	
--	---	---	--

(2) În cazul în care condamnarea pentru faptele menționate la alin. (1) este împiedicată prin decesul autorului faptei, prin amnistie sau prin prescripția răspunderii penale, nedemnitățile operează dacă acele fapte au fost constatate printr-o hotărâre judecătorească civilă definitivă.

(3) Nedemnitățile **absolută** poate fi constatată oricând, la cererea oricărei persoane interesate sau din oficiu de către instanța de judecată ori de către notarul public, pe baza hotărârii judecătorești din care rezultă nedemnitățile.

b) persoana condamnată pentru săvârșirea, înainte de deschiderea moștenirii, a unei infracțiuni **de omor sau a unei tentative de omor, față de un alt succesibil** care, dacă moștenirea ar fi fost deschisă la data săvârșirii faptei, ar fi înlăturat sau ar fi restrâns vocația la moștenire a făptuitorului.”

Autor: CSM

(3) Nedemnitățile **de drept** poate fi constatată oricând, la cererea oricărei persoane interesate sau din oficiu de către instanța de judecată ori de către notarul public, pe baza hotărârii judecătorești din care rezultă nedemnitățile.

Autor: Consiliul Legislativ

<p>11.</p>	<p>Nedemnitatea judiciară</p>	<p>Art.973 – (1) Poate fi declarată nedemnă de a moșteni:</p> <p>a) persoana condamnată penal pentru săvârșirea, cu intenție, împotriva celui care lasă moștenirea a unor fapte grave de violență, fizică sau morală, ori, după caz, a unor fapte care au avut ca urmare moartea victimei;</p> <p>b) persoana care, cu rea-credință, a ascuns, a alterat, a distrus sau a falsificat testamentul defunctului;</p> <p>c) persoana care, prin dol sau violență, l-a determinat sau, după caz, l-a împiedicat pe cel care lasă moștenirea să întocmească, să modifice sau să revoce testamentul.</p> <p>(2) Sub sancțiunea decăderii, orice succesibil poate cere instanței judecătorești să declare nedemnită în termen de un an de la data deschiderii moștenirii. Introducerea acțiunii constituie un act de acceptare tacită a moștenirii de către succesibilul reclamant.</p> <p>(3) Dacă hotărârea de condamnare pentru faptele prevăzute la alin.(1) lit. a) se pronunță ulterior datei deschiderii moștenirii, termenul de un an se calculează de la data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare.</p>	<p>c) persoana care, prin dol sau violență, l-a împiedicat pe cel care lasă moștenirea să întocmească, să modifice sau să revoce testamentul.</p> <p><i>Autor: Uniunea Națională a Judecătorilor din România</i></p>	
------------	--------------------------------------	--	--	--

		<p>(4) Atunci când condamnarea pentru faptele menționate la alin.(1) lit. a) este împiedicată prin decesul autorului faptei, prin amnistie sau prin prescripția răspunderii penale, nedemnităea se poate declara dacă acele fapte au fost constatate printr-o hotărâre judecătorească civilă definitivă. În acest caz, termenul de un an curge de la apariția cauzei de împiedicare a condamnării, dacă aceasta a intervenit după deschiderea moștenirii.</p> <p>(5) În cazurile prevăzute la alin.(1) lit. b) și c), termenul de un an curge de la data când succesibilul a cunoscut motivul de nedemnităe, dacă această dată este ulterioară deschiderii moștenirii.</p> <p>(6) Comuna, orașul sau, după caz, municipiul în a cărui rază teritorială se aflau bunurile la data deschiderii moștenirii poate introduce acțiunea prevăzută la alin.(2), în cazul în care, cu excepția autorului uneia dintre faptele prevăzute la alin. (1), nu mai există alți succesibili. Dispozițiile alin.(2)–(5) se aplică în mod corespunzător.</p>	<p>5) În cazurile prevăzute la alin.(1) lit. b) și c), termenul de un an curge de la data când succesibilul a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască motivul de nedemnităe, dacă această dată este ulterioară deschiderii moștenirii.</p> <p><i>Autor: Uniunea Națională a Judecătorilor din România</i></p>	
12.	Efectele nedemnității	<p>Art.974 - (1) Nedemnul este înlăturat atât de la moștenirea legală, cât și de la cea testamentară.</p> <p>(2) Posesia exercitată de nedemn asupra bunurilor moștenirii este</p>		

		<p>considerată posesie de rea-credință.</p> <p>(3) Actele de conservare, precum și actele de administrare în măsura în care profită moștenitorilor, încheiate între nedemn și terți, sunt valabile. De asemenea, se mențin și actele de dispoziție cu titlu oneros încheiate între nedemn și terții dobânditori de bună-credință, regulile din materia cărții funciare fiind însă aplicabile.</p>		
13.	Înlăturarea efectelor nedemnității	<p>Art.975 - (1) Efectele nedemnității absolute sau judiciare pot fi înlăturate expres prin testament sau printr-un act autentic de către cel care lasă moștenirea. Fără o declarație expresă, nu constituie înlăturare a efectelor nedemnității legatul lăsat nedemnului după săvârșirea faptei care atrage nedemnitatea.</p> <p>(2) Efectele nedemnității nu pot fi înlăturate prin reabilitarea nedemnului, amnistie intervenită după condamnare, grațiere sau prin prescripția executării pedepsei penale.</p>	<p>Art.975 - (1) Efectele nedemnității de drept sau judiciare pot fi înlăturate expres prin testament sau printr-un act autentic notarial de către cel care lasă moștenirea. Fără o declarație expresă, nu constituie înlăturare a efectelor nedemnității legatul lăsat nedemnului după săvârșirea faptei care atrage nedemnitatea.</p> <p><i>Autor: MJLC</i></p>	
14.	Vocația la moștenire	<p>Art.976 - Pentru a putea moșteni, o persoană trebuie să aibă calitatea cerută de lege sau să fi fost desemnată de către defunct prin testament.</p>		

15.		Titlul II Moștenirea legală		
16.		Capitolul I Dispoziții generale		
17.	Moștenitorii legali	<p>Art.977 - (1) Moștenirea se cuvine, în ordinea și după regulile stabilite în prezentul titlu, soțului supraviețuitor și rudelor defunctului, și anume descendenților, ascendenților și colateralilor acestuia, după caz.</p> <p>(2) Descendenții și ascendenții au vocație la moștenire indiferent de gradul de rudenie cu defunctul, iar colateralii numai până la gradul al patrulea inclusiv.</p> <p>(3) În lipsa moștenitorilor legali sau testamentari, patrimoniul defunctului se transmite comunei, orașului sau, după caz, municipiului în a cărui rază teritorială se aflau bunurile la data deschiderii moștenirii.</p>	<p>(3) În lipsa moștenitorilor legali sau testamentari, patrimoniul defunctului se transmite comunei, orașului sau, după caz, municipiului de la locul deschiderii moștenirii și intră în domeniul lor privat.</p> <p><i>Autor: Uniunea Națională a Judecătorilor din România și CSM</i></p> <p>(4) Alineatul (4) va fi formulat de MJLC</p>	
18.	Principiile generale ale devoluțiunii legale a moștenirii	<p>Art.978 - (1) Rudele defunctului vin la moștenire în următoarea ordine:</p> <p>a) clasa întâi: descendenții;</p> <p>b) clasa a doua: ascendenții privilegiați și colateralii privilegiați;</p>		

		<p>c) clasa a treia: ascendenții ordinari; d) clasa a patra: colaterali ordinari.</p> <p>(2) Dacă în urma dezmoștenirii rudele defunctului din clasa cea mai apropiată nu pot culege întreaga moștenire, atunci partea rămasă se atribuie rudelor din clasa subsecventă care îndeplinesc condițiile pentru a moșteni.</p> <p>(3) Înăuntrul fiecărei clase, rudele de gradul cel mai apropiat cu defunctul înlătură de la moștenire rudele de grad mai îndepărtat, cu excepția cazurilor pentru care legea dispune altfel.</p> <p>(4) Între rudele din aceeași clasă și de același grad, moștenirea se împarte în mod egal, dacă legea nu prevede altfel.</p>		
19.	Capitolul II Reprezentarea succesorală			
20.	Noțiune	<p>Art.979 – Prin reprezentare succesorală, un moștenitor legal de un grad mai îndepărtat, numit reprezentant, urcă, în puterea legii, în drepturile ascendentului său, numit reprezentat, pentru a culege partea din moștenire ce i s-ar fi cuvenit acestuia dacă nu ar fi fost nedemn față de defunct sau decedat la data deschiderii moștenirii.</p>	<p>Art.979 – Prin reprezentare succesorală, un moștenitor legal de un grad mai îndepărtat, numit reprezentant, urcă, în virtutea legii, în drepturile ascendentului său, numit reprezentat, pentru a culege partea din moștenire ce i s-ar fi cuvenit acestuia dacă nu ar fi fost nedemn față de defunct sau decedat la data deschiderii moștenirii.</p> <p style="text-align: right;"><i>Autor: Consiliul Legislativ.</i></p>	

21.	Domeniu de aplicare	<p>Art.980 – (1) Pot veni la moștenire prin reprezentare succesorală numai descendenții copiilor defunctului și descendenții fraților sau surorilor defunctului.</p> <p>(2) În limitele prevăzute la alin.(1) și dacă sunt îndeplinite condițiile menționate la art.981, reprezentarea operează în toate cazurile, fără a deosebi după cum reprezentanții sunt rude de același grad ori de grade diferite în raport cu defunctul.</p>	<p>(2) În limitele prevăzute la alin.(1) și dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art.981, reprezentarea operează în toate cazurile, fără a deosebi după cum reprezentanții sunt rude de același grad ori de grade diferite în raport cu defunctul.</p> <p><i>Autor: Comisia</i></p>	
22.	Condiții	<p>Art.981 – (1) Poate fi reprezentată persoana lipsită de capacitatea de a moșteni, precum și nedemnul, chiar aflat în viață la data deschiderii moștenirii și chiar dacă renunță la moștenire.</p> <p>(2) Pentru a veni prin reprezentare succesorală la moștenirea defunctului, reprezentantul trebuie să îndeplinească toate condițiile generale pentru a-l moșteni pe acesta.</p> <p>(3) Reprezentarea operează chiar dacă reprezentantul este nedemn față de reprezentat sau a renunțat la moștenirea lui ori a fost dezmoștenit de acesta.</p>	<p>(3) Reprezentarea operează chiar dacă reprezentantul este nedemn față de reprezentat sau a renunțat la moștenirea lăsată de acesta ori a fost dezmoștenit de el.</p> <p><i>Autor: Consiliul Legislativ.</i></p>	
23.	Efectul general	<p>Art.982 – (1) În cazurile în care operează reprezentarea succesorală, moștenirea se</p>		

	<p>reprezentării succesorale</p>	<p>împarte pe tulpină. (2) Prin tulpină se înțelege: - înăuntrul clasei întâi, descendentul de gradul întâi care culege moștenirea sau este reprezentat la moștenire; - înăuntrul clasei a doua, colateralul privilegiat de gradul al doilea care culege moștenirea sau este reprezentat la moștenire. (3) Dacă aceeași tulpină a produs mai multe ramuri, în cadrul fiecărei ramuri subdivizarea se face tot pe tulpină, partea cuvenită descendenților de același grad din aceeași ramură împărțindu-se între ei în mod egal.</p>		
<p>24.</p>	<p>Efectul particular al reprezentării succesorale</p>	<p>Art.983 – (1) Copiii nedemnului concepuți înainte de deschiderea moștenirii de la care nedemnul a fost exclus vor raporta la moștenirea acestuia din urmă bunurile pe care le-au moștenit prin reprezentarea nedemnului, dacă vin la moștenirea lui în concurs cu alți copii ai săi, concepuți după deschiderea moștenirii de la care a fost înlăturat nedemnul. Raportul se face numai în cazul și în măsura în care valoarea bunurilor primite prin reprezentarea nedemnului a depășit valoarea pasivului succesoral pe care reprezentantul a trebuit să-l suporte ca urmare a reprezentării.</p>		

		(2) Raportul se face potrivit dispozițiilor prevăzute în Secțiunea 2 a Capitolului IV din Titlul IV al prezentei Cărți.		
25.	Capitolul III Moștenitorii legali			
26.	Secțiunea 1 Soțul supraviețuitor			
27.	Condiții	Art.984- Soțul supraviețuitor îl moștenește pe soțul decedat dacă, la data deschiderii moștenirii, nu există o hotărâre de divorț definitivă.		
28.	Vocația la moștenire a soțului supraviețuitor	Art.985 – (1) Soțul supraviețuitor este chemat la moștenire în concurs cu oricare dintre clasele de moștenitori legali. (2) În absența persoanelor arătate la alin.(1) sau dacă niciuna dintre ele nu vrea ori nu poate să vină la moștenire, soțul supraviețuitor culege întreaga moștenire.		
29.	Cota succesorală a soțului supraviețuitor	Art.986 – (1) Cota soțului supraviețuitor este de: a) un sfert din moștenire, dacă vine în concurs cu descendenții defunctului; b) o treime din moștenire, dacă vine în concurs atât cu ascendenți privilegiați,		

		<p>cât și cu colaterali privilegiați ai defunctului;</p> <p>c) o jumătate din moștenire, dacă vine în concurs fie numai cu ascendenți privilegiați, fie numai cu colaterali privilegiați ai defunctului;</p> <p>d) trei sferturi din moștenire, dacă vine în concurs fie cu ascendenți ordinari, fie cu colaterali ordinari ai defunctului.</p> <p>(2) Cota soțului supraviețuitor în concurs cu moștenitori legali aparținând unor clase diferite se stabilește ca și când acesta ar fi venit în concurs numai cu cea mai apropiată dintre ele.</p> <p>(3) Dacă, în urma căsătoriei putative, două sau mai multe persoane au situația unui soț supraviețuitor, cota stabilită potrivit alin.(1) și (2) se împarte în mod egal între acestea.</p>		
30.	Dreptul de abitație al soțului supraviețuitor	<p>Art.987 - (1) Soțul supraviețuitor care nu este titular al nici unui drept de a folosi o altă locuință corespunzătoare nevoilor sale, beneficiază de un drept de abitație asupra casei în care a locuit până la data deschiderii moștenirii, dacă această casă face parte din bunurile moștenirii.</p> <p>(2) Dreptul de abitație este gratuit, inalienabil și insesizabil.</p> <p>(3) Oricare dintre moștenitori poate cere fie restrângerea dreptului de abitație,</p>	<p>(1) Soțul supraviețuitor care nu este titular al nici unui drept real de a folosi o altă locuință corespunzătoare nevoilor sale, beneficiază de un drept de abitație asupra casei în care a locuit până la data deschiderii moștenirii, dacă această casă face parte din bunurile moștenirii.</p> <p><i>Autor: Uniunea Națională a Judecătorilor din România</i></p>	<p>Din modul în care este formulat textul se poate concluziona că soțul supraviețuitor nu va avea drept de abitație în cazul în care este titularul unui contract de închiriere (drept de creanță care-i asigură folosința imobilului). Alin. 1 trebuie corelat cu alin. 3, care a introdus conceptul de schimbare a obiectului abitației. Ca principal efect al acestei modificări, nu este</p>

		<p>dacă locuința nu este necesară în întregime soțului supraviețuitor, fie schimbarea obiectului abitației, dacă pune la dispoziția soțului supraviețuitor o altă locuință corespunzătoare.</p> <p>(4) Dreptul de abitație se stinge la partaj, dar nu mai devreme de un an de la data deschiderii moștenirii. Acest drept încetează, chiar înainte de împlinirea termenului de un an, în caz de recăsătorire a soțului supraviețuitor.</p> <p>(5) Toate litigiile cu privire la dreptul de abitație reglementat prin prezentul articol se soluționează de către instanța competentă să judece partajul moștenirii, care va hotărî de urgență, în camera de consiliu.</p>		<p>suficient ca moștenitorii să pună la dispoziția soțului, spre folosință, o altă locuință, cu orice titlu precar (spre exemplu, închiriere sau comodat). Este necesar ca dreptul de folosință pe care îl are soțul supraviețuitor să fie unul real, care să îi confere o protecție suplimentară.</p>
31.	Dreptul special de moștenire al soțului supraviețuitor	<p>Art.988 - (1) Când nu vine în concurs cu descendenții defunctului, soțul supraviețuitor moștenește, pe lângă cota stabilită potrivit art.986, mobilierul și obiectele de uz casnic care au fost afectate folosinței comune a soților.</p>	<p>Art.988 - Când nu vine în concurs cu descendenții defunctului, soțul supraviețuitor moștenește, pe lângă cota stabilită potrivit art.986, mobilierul și obiectele de uz casnic care au fost afectate folosinței comune a soților.</p> <p><i>Autor: MJLC</i></p>	
32.		<p>Secțiunea a 2-a Descendenții defunctului</p>		
33.	Dreptul de moștenire al descendenților	<p>Art.989 - (1) Descendenții sunt copiii defunctului și urmașii lor în linie dreaptă la nesfârșit.</p>		

		<p>(2) Descendenții defunctului înlătură moștenitorii din celelalte clase și vin la moștenire în ordinea proximității gradului de rudenie. Dispozițiile art.978 alin.(2) se aplică în mod corespunzător.</p> <p>(3) În concurs cu soțul supraviețuitor, descendenții defunctului, indiferent de numărul lor, culeg împreună trei sferturi din moștenire.</p> <p>(4) Moștenirea sau partea din moștenire care li se cuvine descendenților se împarte între aceștia în mod egal, când vin la moștenire în nume propriu, ori pe tulpină, când vin la moștenire prin reprezentare succesorală.</p>		
34.	<p>Secțiunea a 3-a</p> <p>Ascendenții privilegiați și colateralii privilegiați</p>			
35.	<p>Vocația la moștenire a ascendenților privilegiați și a colateralilor privilegiați</p>	<p>Art.990 - (1) Ascendenții privilegiați sunt tatăl și mama defunctului.</p> <p>(2) Colateralii privilegiați sunt frații și surorile defunctului, precum și descendenții acestora, până la al patrulea grad inclusiv cu defunctul.</p> <p>(3) Ascendenții privilegiați și colateralii privilegiați vin la moștenire dacă descendenții nu îndeplinesc condițiile necesare pentru a moșteni. Dispozițiile art.970 alin.(2) se aplică în mod corespunzător.</p>	<p>(3) Ascendenții privilegiați și colateralii privilegiați vin la moștenire dacă descendenții nu îndeplinesc condițiile necesare pentru a moșteni. Dispozițiile art.978 alin.(2) se aplică în mod corespunzător.</p>	

			Autor: Consiliul Legislativ.	
36.	Împărțirea moștenirii între soțul supraviețuitor, ascendenții privilegiați și colateralii privilegiați	<p>Art.991 - (1) Dacă soțul supraviețuitor vine la moștenire în concurs atât cu ascendenți privilegiați, cât și cu colateralii privilegiați ai defunctului, partea cuvenită clasei a doua este de două treimi din moștenire.</p> <p>(2) Dacă soțul supraviețuitor vine la moștenire în concurs fie numai cu ascendenți privilegiați, fie numai cu colateralii privilegiați ai defunctului, partea cuvenită clasei a doua este de o jumătate din moștenire.</p>		
37.	Împărțirea moștenirii între ascendenții privilegiați și colateralii privilegiați	<p>Art.992 - Moștenirea sau partea din moștenire cuvenită ascendenților privilegiați și colateralilor privilegiați se împarte între aceștia în funcție de numărul ascendenților privilegiați care vin la moștenire, după cum urmează:</p> <p>a) în cazul în care la moștenire vine un singur părinte, acesta va culege un sfert, iar colateralii privilegiați, indiferent de numărul lor, vor culege trei sferturi;</p> <p>b) în cazul în care la moștenire vin doi părinți, aceștia vor culege împreună o jumătate, iar colateralii privilegiați, indiferent de numărul lor, vor culege cealaltă jumătate.</p>		
38.	Absența ascendenților	Art.993 - (1) În cazul în care colateralii privilegiați nu îndeplinesc condițiile		

	privilegiați sau a colateralilor privilegiați	<p>necesare pentru a moșteni, ascendenții privilegiați vor culege moștenirea sau partea din moștenire cuvenită clasei a doua.</p> <p>(2) În cazul în care ascendenții privilegiați nu îndeplinesc condițiile necesare pentru a moșteni, colateralii privilegiați vor culege moștenirea sau partea din moștenire cuvenită clasei a doua.</p>		
39.	Împărțirea moștenirii între ascendenții privilegiați	<p>Art.994 – Moștenirea sau partea din moștenire cuvenită ascendenților privilegiați se împarte între aceștia în mod egal.</p>		
40.	Împărțirea moștenirii între colateralii privilegiați	<p>Art.995 – (1) Moștenirea sau partea din moștenire cuvenită colateralilor privilegiați se împarte între aceștia în mod egal.</p> <p>(2) În cazul în care colateralii privilegiați vin la moștenire prin reprezentare succesorală, moștenirea sau partea din moștenire ce li se cuvine se împarte între ei pe tulpină.</p> <p>(3) În cazul în care colateralii privilegiați sunt rude cu defunctul pe linii colaterale diferite, moștenirea sau partea din moștenire ce li se cuvine se împarte între ei pe linii. În cadrul fiecărei linii, sunt aplicabile dispozițiile alin.(1) și (2).</p> <p>(4) În ipoteza prevăzută la alin.(3), colateralii privilegiați care sunt rude cu</p>		

		defunctul pe ambele linii vor culege, pe fiecare dintre acestea, partea din moștenire ce li se cuvine.		
41.	Secțiunea a 4-a Ascendenții ordinari			
42.	Dreptul de moștenire al ascendenților ordinari	<p>Art.996 - (1) Ascendenții ordinari sunt rudele în linie dreaptă ascendentă ale defunctului, cu excepția părinților acestuia.</p> <p>(2) Ascendenții ordinari vin la moștenire dacă descendenții, ascendenții privilegiați și colateralii privilegiați nu îndeplinesc condițiile necesare pentru a moșteni. Dispozițiile art.978 alin.(2) se aplică în mod corespunzător.</p> <p>(3) Ascendenții ordinari vin la moștenire în ordinea gradelor de rudenie cu defunctul.</p> <p>(4) În concurs cu soțul supraviețuitor, ascendenții ordinari ai defunctului, indiferent de numărul lor, culeg împreună un sfert din moștenire.</p> <p>(5) Moștenirea sau partea din moștenire cuvenită ascendenților ordinari de același grad se împarte între aceștia în mod egal.</p>		
43.	Secțiunea a 5-a Colateralii ordinari			
44.	Dreptul de	Art.997 - (1) Colateralii ordinari sunt		

	moștenire al colateralilor ordinari	<p>rudetele colaterale ale defunctului până la gradul al patrulea inclusiv, cu excepția colateralilor privilegiați.</p> <p>(2) Colateralii ordinari vin la moștenire dacă descendenții, ascendenții privilegiați, colateralii privilegiați și ascendenții ordinari nu îndeplinesc condițiile necesare pentru a moșteni. Dispozițiile art.978 alin.(2) se aplică în mod corespunzător.</p> <p>(3) Colateralii ordinari vin la moștenire în ordinea gradelor de rudenie cu defunctul.</p> <p>(4) În concurs cu soțul supraviețuitor, colateralii ordinari ai defunctului, indiferent de numărul lor, culeg împreună un sfert din moștenire.</p> <p>(5) Moștenirea sau partea din moștenire cuvenită colateralilor ordinari de același grad se împarte între aceștia în mod egal.</p>		
45.	Titlul III Liberalitățile			
46.	Capitolul I Dispoziții comune			
47.	Secțiunea 1 Dispoziții preliminare			

48.	Noțiune și categorii	<p>Art.998 – (1) Liberalitatea este actul juridic prin care o persoană dispune cu titlu gratuit de bunurile sale, în tot sau în parte, în favoarea unei alte persoane.</p> <p>(2) Nu se pot face liberalități decât prin donație sau prin legat cuprins în testament.</p>		
49.	Donația	<p>Art.999 – Donația este contractul prin care, cu intenția de a gratifica, o parte, numită donator, dispune în mod irevocabil de un bun în favoarea celeilalte părți, numite donatar.</p>		
50.	Legatul	<p>Art.1000 – Legatul este dispoziția testamentară prin care testatorul stipulează ca, la decesul său, unul sau mai mulți legatari să dobândească întregul său patrimoniu, o fracțiune din acesta sau anumite bunuri determinate.</p>		
51.	<p>Secțiunea a 2-a Capacitatea</p>			
52.	Capacitatea de folosință	<p>Art.1001 – (1) Orice persoană este capabilă de a da și primi prin liberalități, cu respectarea regulilor privind capacitatea.</p> <p>(2) Condiția capacității de a dispune prin liberalități trebuie îndeplinită la data la care dispunătorul își exprimă</p>	<p>Art.1001 – (1) Orice persoană poate face și primi liberalități, cu respectarea regulilor privind capacitatea.</p> <p style="text-align: center;"><u>Autor MJLC și CLR</u></p>	

		<p>consimțământul.</p> <p>(3) Condiția capacității de a primi o donație trebuie îndeplinită la data la care donatarul acceptă donația.</p> <p>(4) Condiția capacității de a primi un legat trebuie îndeplinită la data deschiderii moștenirii testatorului.</p>		
53.	Lipsa capacității depline de exercițiu a dispunătorului	<p>Art.1002 – (1) Cel lipsit de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă nu poate dispune de bunurile sale prin liberalități, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.</p> <p>(2) Sub sancțiunea nulității relative, nici chiar după dobândirea capacității depline de exercițiu persoana nu poate dispune prin liberalități în folosul celui care a avut calitatea de reprezentant ori ocrotitor legal al său, înainte ca acesta să fi primit de la instanța tutelară descărcare pentru gestiunea sa. Se exceptează situația în care reprezentantul ori, după caz, ocrotitorul legal este ascendentul dispunătorului.</p>	<p>(2) Sub sancțiunea nulității relative, nici chiar după dobândirea capacității depline de exercițiu persoana nu poate dispune prin liberalități în folosul celui care a avut calitatea de reprezentant ori ocrotitor legal al său, înainte ca acesta să fi primit de la instanța de tutelă descărcare pentru gestiunea sa. Se exceptează situația în care reprezentantul ori, după caz, ocrotitorul legal este ascendentul dispunătorului.</p> <p><i>Autor: Comisia.</i></p>	
54.	Desemnarea beneficiarului liberalității	<p>Art.1003 – (1) Sub sancțiunea nulității absolute, dispunătorul trebuie să îl determine pe beneficiarul liberalității ori cel puțin să prevadă criteriile pe baza cărora acest beneficiar să poată fi determinat la data la care liberalitatea produce efecte juridice.</p>		

		<p>(2) Persoana care nu există la data întocmirii liberalității poate beneficia de o liberalitate dacă aceasta este făcută în favoarea unei persoane capabile, cu sarcina pentru aceasta din urmă de a transmite beneficiarului obiectul liberalității îndată ce va fi posibil.</p> <p>(3) Sub sancțiunea nulității absolute, dispunătorul nu poate lăsa unui terț dreptul de a-l desemna pe beneficiarul liberalității sau de a stabili obiectul acesteia. Cu toate acestea, repartizarea bunurilor transmise prin legat unor persoane desemnate de testator poate fi lăsată la aprecierea unui terț.</p> <p>(4) Este valabilă liberalitatea făcută unei persoane desemnate de dispunător, cu o sarcină în favoarea unei persoane alese fie de gratificat, fie de un terț desemnat, la rândul său, tot de către dispunător.</p>		
55.	Incapacități speciale	<p>Art.1004 – (1) Sunt lovite de nulitate relativă liberalitățile făcute medicilor, farmaciștilor sau altor persoane, în perioada în care, în mod direct sau indirect, îi acordau îngrijiri de specialitate dispunătorului pentru o boală considerată mortală.</p> <p>(2) Sunt exceptate de la prevederile alin.(1):</p>	<p>Art.1004 – (1) Sunt lovite de nulitate relativă liberalitățile făcute medicilor, farmaciștilor sau altor persoane, în perioada în care, în mod direct sau indirect, îi acordau îngrijiri de specialitate dispunătorului pentru boala care este cauză a decesului.</p> <p><i>Autori: senator Iulian Urban și Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</i></p>	<p>Cerința existenței unei <i>boli considerate mortale</i> complică aplicarea sancțiunii incapacității prin necesitatea unei opinii medicale calificate în fiecare caz.</p> <p>Pentru o persoană cu sistemul imunitar compromis (ex: bolnavii de cancer sau HIV) o răceală banală este boală mortală.</p>

		<p>a) liberalitățile făcute soțului, rudelor în linie dreaptă sau colateralilor privilegiați;</p> <p>b) liberalitățile făcute altor rude până la al patrulea grad inclusiv, dacă, la data liberalității, dispunătorul nu are soț și nici rude în linie dreaptă sau colaterali privilegiați.</p> <p>(3) Dispozițiile alin.(1) și (2) sunt aplicabile și în privința preoților sau a altor persoane care acordau asistență religioasă în timpul bolii considerate mortale.</p> <p>(4) Dacă dispunătorul a decedat din cauza bolii, termenul de prescripție a acțiunii în nulitate relativă curge de la data la care moștenitorii au luat cunoștință de existența liberalității.</p> <p>(5) În cazul în care dispunătorul s-a restabilit, legatul devine valabil, iar acțiunea în anularea donației poate fi introdusă în termen de 3 ani de la data la care dispunătorul s-a restabilit.</p>	<p>(3) Dispozițiile alin.(1) și (2) sunt aplicabile și în privința preoților sau a altor persoane care acordau asistență religioasă în timpul bolii care este cauză a decesului.</p> <p><i>Autori: senator Iulian Urban și Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</i></p>	<p>Problema alin. 4 este mai generală, în sensul că nu se poate plasa începutul termenului de prescripție în funcție de momentul la care moștenitorii, peste zece de ani, susțin că ar fi luat cunoștință de existența unei donații/legat. Se lasă practic fără obiect instituția repunerii în termen.</p>
56.	Incapacități speciale în materia legatelor	<p>Art.1005 - Sunt lovite de nulitate relativă legatele în favoarea:</p> <p>a) notarului public care a autentificat testamentul;</p> <p>b) interpretului care a participat la</p>		

		<p>procedura de autentificare a testamentului;</p> <p>c) martorilor, în cazurile prevăzute la art.1055 alin.(2) și art.1058 alin.(3);</p> <p>d) agenților instrumentatori în cazurile prevăzute de art.1059;</p> <p>e) persoanelor care au acordat asistență juridică la redactarea testamentului.</p>	<p>d) agenților instrumentatori în cazurile prevăzute de art.1058;</p> <p>e) persoanelor care au acordat, în mod legal, asistență juridică la redactarea testamentului.</p> <p><i>Autor: MJLC</i></p>	
57.	Simulație	<p>Art.1006 –(1) Sancțiunea nulității relative prevăzute de art.1002 alin.(2), art.1004 și art.1005 se aplică și liberalităților deghizate sub forma unui contract cu titlu oneros sau făcute unei persoane interpuse.</p> <p>(2) Sunt prezumate până la proba contrară ca fiind persoane interpuse ascendenții, descendenții și soțul persoanei incapabile de a primi liberalități, precum și ascendenții și descendenții soțului acestei persoane.</p>		
58.	<p>Secțiunea a 3-a</p> <p>Substituțiile</p>			
59.	Noțiune	<p>Art.1007 - Dispoziția prin care o persoană, numită instituit, este obligată să conserve bunul care constituie obiectul liberalității și să-l transmită unui terț, numit substituit, desemnat de dispunător, nu produce efecte decât în cazul în care</p>		

		este permisă de lege.		
60.	Substituția fideicomisară	Art.1008 - O liberalitate poate fi grevată de o sarcină care constă în obligația instituitului, donatar sau legatar, de a conserva bunurile care constituie obiectul liberalității și de a le transmite, la decesul său, substituitului desemnat de dispunător.		
61.	Efecte privind bunuri cu la	<p>Art.1009 -(1) Sarcina prevăzută la art.1000 produce efecte numai cu privire la bunurile care au constituit obiectul liberalității și care la data decesului instituitului pot fi identificate și se află în patrimoniul său.</p> <p>(2) Atunci când liberalitatea are ca obiect valori mobiliare, sarcina produce efecte și asupra valorilor mobiliare care le înlocuiesc.</p> <p>(3) Dacă liberalitatea are ca obiect drepturi supuse formalităților de publicitate, sarcina trebuie să respecte aceleași formalități. În cazul imobilelor, sarcina este supusă notării în cartea funciară.</p>	<p>Art.1009 - (1) Sarcina prevăzută la art.1008 produce efecte numai cu privire la bunurile care au constituit obiectul liberalității și care la data decesului instituitului pot fi identificate și se află în patrimoniul său.</p> <p><i>Autori: Consiliul Legislativ și Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</i></p>	Pentru îndreptarea unei erori de redactare. Art.1000 nu prevede nicio sarcină, aceasta regăsindu-se însă la art.1008 privind substituția fideicomisară.
62.	Drepturile substituitului	Art.1010 - (1) Drepturile substituitului se nasc la moartea instituitului.		

		<p>(2) Substituitul dobândește bunurile care constituie obiectul liberalității de la dispunător.</p> <p>(3) Substituitul nu poate fi supus obligației de conservare și de transmitere a bunurilor.</p>		
63.	Garanții și asigurări	Art.1011 - În vederea executării sarcinii, dispunătorul poate impune instituitului constituirea de garanții și încheierea unor contracte de asigurare.		
64.	Imputarea sarcinii asupra cotației disponibile	Art.1012 - Dacă instituitul este moștenitor rezervatar al dispunătorului, sarcina nu poate încălca rezerva sa succesorală.		
65.	Acceptarea donației după decesul dispunătorului	Art.1013 - Oferta de donație făcută substituitului poate fi acceptată de acesta și după decesul dispunătorului.		
66.	Ineficacitatea substituției	Art.1014 - Atunci când substituitul precedează instituitului sau renunță la beneficiul liberalității, bunul revine instituitului, cu excepția cazului în care s-a prevăzut ca bunul va fi cules de moștenitorii substituitului ori a fost desemnat un al doilea substituit.		
67.	Secțiunea a 4-a Liberalitățile reziduale			

68.	Noțiune	Art.1015 - Dispunătorul poate stipula ca substituitul să fie gratificat cu ceea ce rămâne, la data decesului instituitului, din donațiile sau legatele făcute în favoarea acestuia din urmă.		
69.	Dreptul de dispoziție al instituitului	Art.1016 - Liberalitatea reziduală nu îl împiedică pe instituit să încheie acte cu titlu oneros și nici să rețină bunurile ori sumele obținute în urma încheierii acestora.		
70.	Interdicția de a dispune cu titlu gratuit	Art.1017 – (1) Instituitul nu poate dispune prin testament de bunurile care au constituit obiectul unei liberalități reziduale. (2) Dispunătorul poate interzice instituitului să dispună de bunuri prin donație. Cu toate acestea, atunci când este moștenitor rezervatar al dispunătorului, instituitul păstrează posibilitatea de a dispune prin acte între vii sau pentru cauză de moarte de bunurile care au constituit obiectul donațiilor imputate asupra rezervei sale succesoriale.		
71.	Independența patrimonială a instituitului	Art.1018 - Instituitul nu este ținut să dea socoteală dispunătorului ori moștenitorilor acestuia.		

72.	Aplicarea regulilor substituției fideicomisare	Art.1019 - Dispozițiile prevăzute la art.1009, 1010 alin.(2), 1011, art.1013 și 1014 sunt aplicabile liberalităților reziduale.		
73.	Secțiunea a 5-a Revizuirea condițiilor și sarcinilor			
74.	Domeniu de aplicare	Art.1020 - Dacă, din cauza unor situații imprevizibile și neimputabile beneficiarului, survenite acceptării liberalității, îndeplinirea condițiilor sau executarea sarcinilor care afectează liberalitatea a devenit extrem de dificilă ori excesiv de oneroasă pentru beneficiar, acesta poate cere revizuirea sarcinilor sau a condițiilor.		
75.	Soluționarea cererii de revizuire	Art.1021 – (1) Cu respectarea, pe cât posibil, a voinței dispunătorului, instanța de judecată sesizată cu cererea de revizuire poate să dispună modificări cantitative sau calitative ale condițiilor sau ale sarcinilor care afectează liberalitatea ori să le grupeze cu acelea similare provenind din alte liberalități. (2) Instanța de judecată poate autoriza înstrăinarea parțială sau totală a obiectului liberalității, ordonând ca prețul să fie folosit în scopuri conforme	(2) Instanța de judecată poate autoriza înstrăinarea parțială sau totală a obiectului liberalității, stabilind ca prețul să fie folosit în scopuri conforme cu	

		cu voința dispunătorului, precum și orice alte măsuri care să mențină pe cât posibil destinația urmărită de acesta.	voința dispunătorului, precum și orice alte măsuri care să mențină pe cât posibil destinația urmărită de acesta. <i>Autor: deputat Daniel Buda</i>	
76.	Înlăturarea efectelor revizuirii	Art.1022 – Dacă motivele care au determinat revizuirea condițiilor sau a sarcinilor nu mai subzistă, persoana interesată poate cere înlăturarea pentru viitor a efectelor revizuirii.		
77.	Secțiunea a 6-a Dispoziții speciale			
78.	Clauze nescrise	Art.1023 – (1) Este considerată nescrisă clauza prin care, sub sancțiunea desființării liberalității sau restituirii obiectului acesteia, beneficiarul este obligat să nu conteste validitatea unei clauze de inalienabilitate ori să nu solicite revizuirea condițiilor sau a sarcinilor. (2) De asemenea, este considerată nescrisă dispoziția testamentară prin care se prevede dezmoștenirea ca sancțiune pentru încălcarea obligațiilor menționate la alin.(1) sau pentru contestarea dispozițiilor din testament care aduc atingere drepturilor moștenitorilor rezervatari ori sunt contrare ordinii publice sau bunelor moravuri.	Clauze considerate nescrise <i>Autor: MJLC</i>	
79.	Confirmarea liberalităților	Art.1024 – Confirmarea unei liberalități		

		de către moștenitorii universali ori cu titlu universal ai dispunătorului atrage renunțarea la dreptul de a opune viciile de formă sau orice alte motive de nulitate, fără ca prin această renunțare să se prejudicieze drepturile terților.		
80.		Capitolul II Donația		
81.		Secțiunea 1 Încheierea contractului		
82.	Forma donației	<p>Art.1025 – (1) Donația se încheie prin înscris autentic, sub sancțiunea nulității absolute.</p> <p>(2) Nu sunt supuse acestei dispoziții donațiile indirecte, cele deghizate și darurile manuale.</p> <p>(3) Bunurile mobile care constituie obiectul donației trebuie enumerate și evaluate într-un înscris, chiar sub semnătură privată, sub sancțiunea nulității absolute a donației.</p> <p>(4) Dacă sunt de valoare redusă, bunurile mobile corporale pot fi donate prin dar manual. Darul manual se încheie valabil prin acordul de voințe al părților însoțit de tradițiunea bunului de la donator la donatar. În aprecierea valorii reduse a bunurilor care constituie obiectul</p>	<p>(2) Nu sunt supuse dispoziției de la alin. (1) donațiile indirecte, cele deghizate și darurile manuale.</p> <p><i>Autor: Comisia.</i></p> <p>(4) Dacă sunt de valoare redusă, bunurile mobile corporale pot fi donate prin dar manual. Darul manual se încheie valabil prin acordul de voință al părților însoțit de tradițiunea bunului de la donator la donatar. În aprecierea valorii reduse a bunurilor care constituie obiectul darului</p>	<p>Reducțiunea liberalităților excesive se face nu doar asupra legatelor , ci și asupra donațiilor. Donațiile privind bunurile mobile nu sunt supuse niciunui sistem de publicitate, iar în cazul imobilelor se impune evidențierea lor separat de publicitatea</p>

		darului manual se ține seama de starea materială a donatorului.	manual se ține seama de starea materială a donatorului. <i>Autor: Comisia.</i>	imobiliară.
83.		-----	Înregistrarea donației autentice <i>Autor: MJLC și deputat Daniel Buda.</i>	Art.1025¹ - În scop de informare a persoanelor care justifică existența unui interes legitim, notarul care autentifică un contract de donație are obligația să înscrie de îndată acest contract într-un registru național notarial ținut în format electronic, potrivit legii. Obligațiile cu privire la publicitatea imobiliară rămân aplicabile. <i>Autor: MJLC și deputat Daniel Buda.</i>
84.	Formarea contractului	Art.1026 - (1) Oferta de donație poate fi revocată cât timp ofertantul nu a luat cunoștință de acceptarea destinatarului. Incapacitatea sau decesul ofertantului atrage caducitatea acceptării. (2) Oferta nu mai poate fi acceptată după decesul destinatarului ei. Moștenitorii destinatarului pot însă comunica acceptarea făcută de acesta. (3) Oferta de donație făcută unei persoane lipsită de capacitate de exercițiu se acceptă de către reprezentantul legal.		

		(4) Oferta de donație făcută unei persoane cu capacitate de exercițiu restrânsă poate fi acceptată de către aceasta cu încuviințarea ocrotitorului legal.		
85.	Promisiunea de donație	<p>Art.1027 – (1) Promisiunea de donație este supusă formei scrise, sub sancțiunea nulității absolute.</p> <p>(2) În caz de neexecutare din partea promitentului, promisiunea de donație nu conferă beneficiarului decât dreptul de a pretinde daune-interese echivalente cu cheltuielile pe care le-a făcut și avantajele pe care le-a acordat terților, în considerarea promisiunii.</p>	(2) Se elimină. <i>Autor: CSM.</i>	<p>Apreciem că alin. (2) ar trebui eliminat, întrucât ar trebui ca neexecutarea promisiunii de donație să nu îl îndreptățescă pe creditorul promisiunii la daune-interese. Dacă această soluție ar fi justificată în cazul promisiunii bilaterale de a contracta având ca obiect încheierea unui contract sinalagmatic – ex: promisiunea de vânzare-cumpărare – întrucât ambele părți își asumă obligații de a face, situația nu este aceeași în cazul promisiunii de donație care naște obligații numai în sarcina promitentului.</p>
86.	Principiul irevocabilității	<p>Art.1028 - (1) Donația nu este valabilă atunci când cuprinde clauze ce permit donatorului să o revoce prin voința sa.</p> <p>(2) Astfel, este lovită de nulitate absolută donația care:</p> <p>a) este afectată de o condiție a cărei realizare depinde exclusiv de voința donatorului;</p> <p>b) impune donatarului plata datoriilor pe care donatorul le-ar contracta în</p>		

		<p>viitor, dacă valoarea maximă a acestora nu este determinată în contractul de donație;</p> <p>c) conferă donatorului dreptul de a denunța unilateral contractul;</p> <p>d) permite donatorului să dispună în viitor de bunul donat, chiar dacă donatorul moare fără să fi dispus de acel bun. Dacă dreptul de a dispune vizează doar o parte din bunurile donate, nulitatea operează numai în privința acestei părți.</p>		
87.	Întoarcerea convențională	<p>Art.1029 – (1) Contractul poate să prevadă întoarcerea bunurilor dăruite, fie pentru cazul când donatarul ar precedea donatorului, fie pentru cazul când atât donatarul, cât și descendenții săi ar precedea donatorului.</p> <p>(2) În cazul în care donația are ca obiect bunuri supuse unor formalități de publicitate, atât dreptul donatarului, cât și dreptul de întoarcere sunt supuse acestor formalități.</p>		
88.	<p>Secțiunea a 2-a Efectele donației</p>			
89.	Răspunderea donatorului	<p>Art.1030 – În executarea donației, dispunătorul răspunde numai pentru dol și culpă gravă.</p>		

90.	Garanția contra evicțiunii	<p>Art.1031 – (1) Donatorul nu răspunde pentru evicțiune decât dacă a promis expres garanția sau dacă evicțiunea decurge din fapta sa ori dintr-o împrejurare care afectează dreptul transmis, pe care a cunoscut-o și nu a comunicat-o donatarului la încheierea contractului.</p> <p>(2) În cazul donației cu sarcini, în limita valorii acestora, donatorul răspunde pentru evicțiune ca și vânzătorul.</p>		
91.	Garanția contra viciilor ascunse	<p>Art.1032 – (1) Donatorul nu răspunde pentru viciile ascunse ale bunului donat.</p> <p>(2) Totuși, dacă a cunoscut viciile ascunse și nu le-a adus la cunoștința donatarului la încheierea contractului, donatorul este ținut să repare prejudiciul cauzat donatarului prin aceste vicii.</p> <p>(3) În cazul donației cu sarcini, în limita valorii acestora, donatorul răspunde pentru viciile ascunse ca și vânzătorul.</p>		
92.	<p>Secțiunea a 3-a Revocarea donației</p>			
93.	<p>§1. Dispoziții comune</p>			
94.	Cauze de revocare	<p>Art.1033 – Donația poate fi revocată pentru ingraturitudine și pentru</p>		

		neexecutarea culpabilă a sarcinilor la care s-a obligat donatarul.		
95.	Mod de operare	Art.1034 – Revocarea pentru ingraturitudine și pentru neîndeplinirea sarcinilor nu operează de drept.		
96.	Revocarea promisiunii de donație	Art.1035 – (1) Promisiunea de donație se revocă de drept dacă anterior executării sale se ivește unul dintre cazurile de revocare pentru ingraturitudine prevăzute de art.1036. (2) De asemenea, promisiunea de donație se revocă de drept și atunci când anterior executării sale situația materială a promitentului s-a deteriorat într-o asemenea măsură încât executarea promisiunii a devenit excesiv de oneroasă pentru acesta ori promitentul a devenit insolvabil.	(2) De asemenea, promisiunea de donație se revocă prin simpla manifestare unilaterală de voință și atunci când anterior executării sale situația materială a promitentului s-a deteriorat într-o asemenea măsură încât executarea promisiunii a devenit excesiv de oneroasă pentru acesta ori promitentul a devenit insolvabil. <i>Autor: Uniunea Națională a Judecătorilor din România</i>	Este cel puțin neclar mecanismul „revocării de drept” a promisiunii de donație, practic chiar peste voința promitentului. În cel mai bun caz, deteriorarea situației materiale a promitentului ori faptul că a devenit insolvabil poate constitui o cauză exoneratoare față de cuprinsul art. 1027 alin. 2 C.civ.
97.		§2. Revocarea pentru ingraturitudine		
98.	Cazuri	Art.1036 – Donația se revocă pentru ingraturitudine în următoarele cazuri: a) dacă donatarul a atentat la viața donatorului, a unei persoane apropiate lui sau, știind că alții intenționează să atenteze, nu l-a înștiințat;		

		<p>b) dacă donatarul se face vinovat de fapte penale, cruzimi sau injurii grave față de donator;</p> <p>c) dacă donatarul refuză în mod nejustificat să asigure alimente donatorului ajuns în nevoie, în limita valorii actuale a bunului care a constituit obiectul donației.</p>	<p>c) dacă donatarul refuză în mod nejustificat să asigure alimente donatorului ajuns în nevoie, în limita valorii actuale a bunului donat, ținându-se însă seama de starea în care se afla bunul la momentul donației.</p> <p><i>Autor: MJLC</i></p> <p>c) dacă donatarul refuză în mod nejustificat să asigure alimente donatorului ajuns în nevoie, în limita valorii actuale a bunului și în funcție de starea bunului donat de la momentul încheierii contractului care a constituit obiectul donației.</p> <p><i>Autor: Uniunea Națională a Judecătorilor din România</i></p> <p>c) dacă donatarul refuză în mod nejustificat să asigure alimente donatorului ajuns în nevoie, în limita valorii actualizate a bunului donat, cu deducerea sporului de valoare adus de donatar.</p> <p><i>Autor: Consiliul Legislativ</i></p>	<p>Lit. c) trebuie completată cu precizarea că limita valorică a alimentelor se stabilește în funcție de starea bunului donat de la momentul încheierii contractului. Deși ipoteza poate fi ușor dedusă pe cale de interpretare, ea se impune, față de împrejurarea că în alte materii, de exemplu, art.1102, Stabilirea rezervei succesoriale și a cotității disponibile, s-a optat pentru o reglementare detaliată. Textul, ce face referire la „limita valorii actuale a bunului” poate ridica probleme în cazul cererilor <i>repetate</i> de asigurare alimente.</p>
99.	Cererea de revocare	Art.1037 – (1) Dreptul la acțiunea prin care se solicită revocarea pentru ingraturdine se prescrie în termen de un an din ziua în care donatorul a știut că donatarul a săvârșit fapta de ingraturdine.		

		<p>(2) Acțiunea în revocare pentru ingraturine poate fi exercitată numai împotriva donatarului. Dacă donatarul moare după introducerea acțiunii, aceasta poate fi continuată împotriva moștenitorilor.</p> <p>(3) Cererea de revocare nu poate fi introdusă de moștenitorii donatorului, cu excepția cazului în care donatorul a decedat în termenul prevăzut la alin.(1) fără să-l fi iertat pe donatar. De asemenea, moștenitorii pot introduce acțiunea în revocare în termen de un an de la data morții donatorului, dacă acesta a decedat fără să fi cunoscut cauza de revocare.</p> <p>(4) Acțiunea pornită de donator poate fi continuată de moștenitorii acestuia.</p>		
100.	Efectele generale ale revocării	<p>Art.1038 – (1) În caz de revocare pentru ingraturine, dacă restituirea în natură a bunului donat nu este posibilă, donatarul va fi obligat să plătească valoarea acestuia, socotită la data soluționării cauzei.</p> <p>(2) În urma revocării donației pentru ingraturine, donatarul va fi obligat să restituie fructele pe care le-a perceput începând cu data săvârșirii faptei de ingraturine.</p>	<p>(2) În urma revocării donației pentru ingraturine, donatarul va fi obligat să restituie fructele pe care le-a perceput începând cu data introducerii cererii de revocare a donației.</p> <p><i>Autor: Uniunea Națională a Judecătorilor din România</i></p>	<p>Este preferabil ca donatarul să fie obligat să restituie fructele pe care le-a perceput de la data introducerii acțiunii în revocare, deoarece revocarea nu operează de drept, ca să fie previzibilă pentru donatar, ci este la cerere.</p>

101.	Efectele speciale ale revocării	Art.1039 – Revocarea pentru ingratitude nu are niciun efect în privința drepturilor reale asupra bunului donat dobândite de la donatar, cu titlu oneros, de către terții de bună-credință și nici asupra garanțiilor constituite în favoarea acestora. În cazul bunurilor supuse unor formalități de publicitate, dreptul terțului trebuie să fi fost înscris anterior înregistrării cererii de revocare în registrele de publicitate aferente.		
102.	§3. Revocarea pentru neexecutarea sarcinii			
103.	Acțiuni în caz de neexecutare a sarcinii	Art.1040 – (1) Dacă donatarul nu îndeplinește sarcina la care s-a obligat, donatorul sau succesorii săi în drepturi pot cere fie executarea sarcinii, fie revocarea donației. (2) În cazul în care sarcina a fost stipulată în favoarea unui terț, acesta poate cere numai executarea sarcinii. (3) Dreptul la acțiunea prin care se solicită executarea sarcinii sau revocarea donației se prescrie în termen de 3 ani de la data la care sarcina trebuia executată.		
104.	Întinderea obligației de executare	Art.1041 – Donatarul este ținut să îndeplinească sarcina numai în limita valorii bunului donat, raportată la data la	Art.1041 – Donatarul este ținut să îndeplinească sarcina numai în limita valorii bunului donat, actualizată la data	

		care sarcina trebuia îndeplinită.	la care sarcina trebuia îndeplinită. <i>Autor: Consiliul Legislativ</i>	
105.	Efecte	Art.1042 – Când donația este revocată pentru neîndeplinirea sarcinilor, bunul reintră în patrimoniul donatorului liber de orice drepturi constituite între timp asupra lui, sub rezerva dispozițiilor art.1659.		
106.	Secțiunea a 4-a Donațiile făcute viitorilor soți în vederea căsătoriei și donațiile între soți			
107.			Caducitatea donațiilor Art.1042¹ - Donațiile făcute viitorilor soți sau unuia dintre ei, sub condiția încheierii căsătoriei nu produc efecte în cazul în care căsătoria nu se încheie. <i>Autor: MJLC.</i>	
108.	Revocabilitate a donației între soți	Art.1043 – Orice donație încheiată între soți este revocabilă numai în timpul căsătoriei.		
109.	Nulitatea donației între soți	Art.1044 - Nulitatea căsătoriei atrage nulitatea donației făcute soțului de rea-credință.	Art.1044 - Nulitatea căsătoriei atrage nulitatea relativă a donației făcute soțului de rea-credință. <i>Autor: Uniunea Națională a Judecătorilor din România</i>	Așa cum este formulat textul, rezultă că ar fi vorba despre o nulitate absolută, sancțiune excesivă, față de împrejurarea că reaua-credință a soțului privește aspecte ce țin de

				încheierea căsătoriei și care nu se răsfrâng în mod necesar asupra valabilității donației. În plus, nulitatea trebuie subsumată eventualei vicieri a consimțământului soțului de bună-credință, iar sancțiunea incidentă este nulitatea relativă.
110.	Donațiile simulate	<p>Art.1045 – (1) Este lovită de nulitate orice simulație în care donația reprezintă contractul secret în scopul de a eluda revocabilitatea donațiilor între soți.</p> <p>(2) Este prezumată relativ persoană interpusă orice rudă a donatarului la a cărei moștenire acesta ar avea vocație în momentul donației și care nu a rezultat din căsătoria cu donatorul.</p>	<p>(2) Este prezumată persoană interpusă, până la proba contrară, orice rudă a donatarului la a cărei moștenire acesta ar avea vocație în momentul donației și care nu a rezultat din căsătoria cu donatorul.</p> <p><i>Autor: Consiliul Legislativ și MJLC</i></p>	
111.		Capitolul III Testamentul		08.04.2009, ora 18,30
112.		Secțiunea 1 Dispoziții generale		
113.	Noțiune	Art.1046 – Testamentul este actul unilateral, personal și revocabil prin care o persoană, numită testator, dispune, într-una din formele cerute de lege, pentru timpul când nu va mai fi în viață.		

114.	Conținutul testamentului	Art.1047 – Testamentul conține dispoziții referitoare la patrimoniul succesoral sau la bunurile ce fac parte din acesta, precum și la desemnarea directă sau indirectă a legatarului. Alături de aceste dispoziții sau chiar și în lipsa unor asemenea dispoziții, testamentul poate să conțină dispoziții referitoare la partaj, revocarea dispozițiilor testamentare anterioare, dezmoștenire, numirea de executori testamentari, sarcini impuse legatarilor sau moștenitorilor legali și alte dispoziții care produc efecte după decesul testatorului.		
115.	Testamentul reciproc	Art.1048 – Sub sancțiunea nulității absolute a testamentului, două sau mai multe persoane nu pot dispune, prin același testament, una în favoarea celeilalte sau în favoarea unui terț.		
116.	Proba testamentului	Art.1049 – (1) Orice persoană care pretinde un drept ce se întemeiază pe un testament trebuie să dovedească existența și conținutul lui în una din formele prevăzute de lege. (2) Dacă testamentul a dispărut printr-un caz fortuit sau de forță majoră ori prin fapta unui terț, fie după moartea testatorului, fie în timpul vieții sale, însă fără ca acesta să-i fi cunoscut dispariția, valabilitatea formei și cuprinsul		

		testamentului vor putea fi dovedite prin orice mijloc de probă.		
117.	Consimțământul testatorului	Art.1050 - (1) Testamentul este valabil numai dacă testatorul a avut discernământ și consimțământul său nu a fost viciat. (2) Dolul poate atrage anularea testamentului chiar dacă manoperele dolosive nu au fost săvârșite de beneficiarul dispozițiilor testamentare și nici nu au fost cunoscute de către acesta.		
118.	Interpretarea testamentului	Art.1051 - (1) Regulile de interpretare a contractelor sunt aplicabile și testamentului, în măsura în care sunt compatibile cu caracterele juridice ale acestuia. (2) Elementele extrinseci înscrisului testamantar pot fi folosite numai în măsura în care se sprijină pe cele intrinseci. (3) Legatul în favoarea creditorului nu este prezumat a fi făcut în compensația creanței sale.		
119.	Secțiunea a 2-a Formele testamentului			
120.	Formele testamentului ordinar	Art.1052 – Testamentul poate fi olograf sau autentic.		
121.	Testamentul olograf	Art.1053 – Sub sancțiunea nulității		

		absolute, testamentul olograf trebuie scris în întregime, datat și semnat de mâna testatorului.		
122.	Deschiderea testamentului olograf	<p>Art.1054 – (1) Înainte de a fi executat, testamentul olograf se va prezenta notarului public în a cărei rază teritorială s-a deschis moștenirea.</p> <p>(2) Acesta va constata de îndată, prin proces-verbal, deschiderea testamentului și starea în care se găsește și îl va depune la dosarul succesoral.</p> <p>(3) Cei interesați pot primi, pe cheltuiala lor, copii legalizate ale testamentului olograf.</p> <p>(4) După finalizarea procedurii succesoriale, originalul testamentului se</p>	<p>Art.1054 – (1) Înainte de a fi executat, testamentul olograf se va prezenta unui notar public pentru a fi vizat spre neschimbare.</p> <p><i>Autor: Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</i></p> <p>(2) În cadrul procedurii succesoriale, notarul public procedează, în condițiile legii speciale, la deschiderea și validarea testamentului olograf și îl depune în dosarul succesoral. Deschiderea testamentului și starea în care se găsește se constată prin proces-verbal.</p> <p><i>Autor: Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</i></p> <p>(3) Cei interesați pot primi, după vizarea spre neschimbare, pe cheltuiala lor, copii legalizate ale testamentului olograf.</p> <p><i>Autor: Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</i></p> <p>(4) După finalizarea procedurii succesoriale, originalul testamentului se</p>	<p>Ține oricum de procedura în fața notarului.</p> <p>Dificultăți dacă apar alți moștenitori, eventual legali, ipoteză foarte des întâlnită în practică.</p> <p>Ar trebui ca originalul să rămână întotdeauna în arhiva notarului public.</p>

		predă legatarilor potrivit învoielii dintre ei, iar în lipsa acesteia, rămâne spre păstrare în arhiva notarului public.	predă legatarilor, potrivit înțelegerii dintre ei, iar în lipsa acesteia, persoanei desemnate prin hotărâre judecătorească. <i>Autor: Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</i> <u>SAU</u> (4) După finalizarea procedurii succesoriale, originalul rămâne spre păstrare în arhiva notarului public. <i>Autor: Uniunea Națională a Judecătorilor din România</i> <u>Se va reformula la propunerea UNNPR</u>	
123.	Testamentul autentic	Art.1055 – (1) Testamentul este autentic dacă a fost autentificat de un notar public sau de un alt funcționar competent, potrivit legii. (2) Cu ocazia autentificării, testatorul poate fi asistat de unul sau de doi martori.	Art.1055 – (1) Testamentul este autentic dacă a fost autentificat de un notar public sau de un alt funcționar public ori agent instrumentator competent , potrivit legii. <i>Autor: MJLC</i>	
124.	Întocmirea testamentului autentic	Art.1056 – (1) Testatorul își dictează dispozițiile în fața notarului, care se îngrijește de scrierea actului și apoi i-l citește sau, după caz, i-l dă să-l citească, menționându-se expres îndeplinirea acestor formalități. Dacă dispunătorul își redactase deja actul de ultimă voință,		

		<p>testamentul autentic îi va fi citit de către notar.</p> <p>(2) După citire, dispunătorul trebuie să declare că actul exprimă ultima sa voință.</p> <p>(3) Testamentul este apoi semnat de către testator, iar încheierea de autentificare de către notar.</p>		
125.	Autentificarea în situații particulare	<p>Art.1057 – (1) În cazul în care testatorul nu poate semna, în act se va face o mențiune corespunzătoare, arătându-se și cauza de împiedicare. Mențiunea va fi citită testatorului de către notar, în prezența a doi martori, această formalitate suplinind absența semnăturii testatorului.</p> <p>(2) Declarația de voință a surdului, mutului sau surdomutului, știutori de carte, se va da în scris în fața notarului public, prin înscrierea de către parte, înaintea semnăturii, a mențiunii "consimt la prezentul act, pe care l-am citit".</p> <p>(3) Dacă surdul, mutul sau surdomutul este, din orice motiv, în imposibilitate de a scrie, declarația de voință se va lua prin interpret, dispozițiile alin.(1) aplicându-se în mod corespunzător.</p>	<p>Art.1057 – (1) În cazul aceluia care, din pricina infirmității, a bolii sau din orice alte cauze nu pot semna, notarul public , indeplinind actul, va face mențiune despre această împrejurare în încheierea pe care o întocmește, mențiunea astfel făcută ținând loc de semnătură. Mențiunea va fi citită testatorului de către notar, în prezența a doi martori, această formalitate suplinind absența semnăturii testatorului.</p> <p><i>Autor: MJLC.</i></p>	

		(4) Pentru a lua consimțământul unui nevăzător, notarul public va întreba dacă a auzit bine când i s-a citit cuprinsul testamentului, consemnând acestea în încheierea de autentificare.		
126.			Înregistrarea testamentului autentic	<p>Art. 1057¹ - În scop de informare a persoanelor care justifică existența unui interes legitim, notarul care autentifică testamentul are obligația să îl înscrie, de îndată, într-un registru național notarial ținut în format electronic potrivit legii. Informații cu privire la existența unui testament se pot da numai după decesul testatorului.</p> <p><i>Autori: senator Iulian Urban și Uniunea Națională a Notarilor Publici din România și MJLC</i></p>
127.	Testamentele privilegiate	<p>Art.1058 – (1) Se poate redacta în mod valabil un testament în următoarele situații speciale:</p> <p>a) în fața unui funcționar competent al autorității civile locale, în caz de epidemii, catastrofe, războaie sau alte asemenea împrejurări excepționale;</p> <p>b) în fața comandantului vasului sau a celui ce-l înlocuiește, dacă testatorul se află la bordul unui vas sub pavilionul</p>	<p>Art.1058 – (1) Se poate întocmi în mod valabil un testament în următoarele situații speciale:</p> <p><i>Autor: UNNPR și Comisia</i></p>	

		<p>României, în cursul unei călătorii maritime sau fluviale. Testamentul întocmit la bordul unei aeronave este supus aceluiași condiții;</p> <p>c) în fața comandantului unității militare ori a celui care îl înlocuiește, dacă testatorul este militar sau, fără a avea această calitate, este salariat sau prestează servicii în interesul forțelor armate ale României și nu se poate adresa unui notar public;</p> <p>d) în fața directorului, medicului șef al instituției sanitare sau a medicului șef al serviciului ori, în lipsa acestora, în fața medicului de gardă, cât timp dispunătorul este internat într-o instituție sanitară în care notarul public nu are acces.</p> <p>(2) În toate cazurile de la alin.(1) este obligatoriu ca testamentul să se întocmească în prezența a doi martori.</p> <p>(3) Testamentul privilegiat se semnează de testator, de agentul instrumentator și de cei doi martori. Dacă testatorul sau unul dintre martori nu poate semna se va face mențiune despre cauza care l-a împiedicat să semneze.</p> <p>(4) Dispozițiile alin.(3) sunt prevăzute sub sancțiunea nulității absolute.</p> <p>(5) Prevederile art.1054 se aplică în mod corespunzător și în privința testamentului privilegiat.</p>	<p>c) în fața comandantului unității militare ori a celui care îl înlocuiește, dacă testatorul este militar sau, fără a avea această calitate, este salariat sau prestează servicii în cadrul forțelor armate ale României și nu se poate adresa unui notar public;</p> <p><i>Autor: Consiliul Legislativ.</i></p>	
--	--	---	---	--

128.	Caducitatea testamentelor privilegiate	<p>Art.1059 – (1) Testamentul privilegiat devine caduc la 15 zile de la data când dispunătorul ar fi putut să testeze în vreuna din formele ordinare. Termenul se suspendă dacă testatorul a ajuns într-o stare în care nu-i este cu putință să testeze.</p> <p>(2) Prevederile alin.(1) nu se aplică dispoziției testamentare prin care se recunoaște un copil.</p>		
129.	Testamentul sumelor și valorilor depozitate	<p>Art.1060 – Dispozițiile testamentare privind sumele de bani, valorile sau titlurile de valoare depuse la instituții specializate sunt valabile în formele simplificate prevăzute de legile speciale aplicabile acestor instituții.</p>	<p>Art.1060 – (1) Dispozițiile testamentare privind sumele de bani, valorile sau titlurile de valoare depuse la instituții specializate sunt valabile în formele simplificate prevăzute de legile speciale aplicabile acestor instituții, cu respectarea dispozițiilor art.1053/din Codul civil.</p> <p><i>Autori: senator Iulian Urban și Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</i></p> <p>(2) Executarea legatului se va putea face doar cu respectarea regulilor prevăzute la art.1097 privind rezerva succesorală și la art.1102 privind reducțiunea liberalităților excesive.</p> <p><i>Autori: senator Iulian Urban și Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</i></p> <p>Art. 1060- Dispozițiile testamentare privind sumele de bani, valorile sau</p>	<p>Desemnarea beneficiarului legatului trebuie să fie făcută prin dispoziție olografă expresă a titularului contului sau a proprietarului valorilor ori titlurilor de valoare, deoarece prevederile art.1061 nu pot fi aplicabile în această situație.</p>

			<p>titlurile de valoare depuse la institutii specializate sunt valabile cu respectarea conditiilor de formă prevăzute de legile speciale aplicabile acestor institutii.</p> <p><i>Autor: Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</i></p>	
130.	Conversiunea formei testamentare	<p>Art.1061 – Un testament nul din cauza unui viciu de formă produce efecte dacă îndeplinește condițiile prevăzute de lege pentru altă formă testamentară.</p>		
131.	<p>Secțiunea a 3-a Revocarea voluntară a testamentului</p>			
132.	Revocarea voluntară expresă	<p>Art.1062 – (1) Un testament nu poate fi revocat expres, în tot sau în parte, decât printr-un act autentic sau printr-un testament ulterior.</p> <p>(2) Testamentul care revocă un testament anterior poate fi întocmit într-o formă diferită de aceea a testamentului revocat.</p>	<p>Art.1062 – (1) Un testament nu poate fi revocat expres, în tot sau în parte, decât printr-un act autentic notarial sau printr-un testament ulterior.</p> <p><i>Autori: senator Iulian Urban și Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</i></p> <p>3) Revocarea expresă a testamentului făcută printr-un act autentic notarial sau printr-un testament autentic se va înscrie de îndată, de către notar, în registrul național notarial prevăzut la art.1057¹.</p>	<p>Efectul de opozabilitate față de persoanele interesate se poate realiza doar pe această cale, iar registrul la care se referă propunerea noastră funcționează</p>

			<p><i>Autori: senator Iulian Urban și Uniunea Națională a Notarilor Publici din România și MJLC</i></p>	deja din anul 2007.
133.	Revocarea voluntară tacită	<p>Art.1063 – (1) Testatorul poate revoca testamentul olograf și prin distrugerea, ruperea sau ștergerea sa. Ștergerea unei dispoziții a testamentului olograf de către testator implică revocarea acelei dispoziții.</p> <p>(2) Distrugerea, ruperea sau ștergerea testamentului olograf, cunoscută de testator, atrage de asemenea revocarea, cu condiția ca acesta să fi fost în măsură să-l refacă.</p> <p>(3) Testamentul ulterior nu-l revocă pe cel anterior decât în măsura în care conține dispoziții contrare sau incompatibile cu acesta. Efectele revocării nu sunt înlăturate în caz de caducitate sau revocare a testamentului ulterior.</p>	<p>Art.1063 – (1) Testatorul poate revoca testamentul olograf și prin distrugerea, ruperea sau ștergerea sa. Ștergerea unei dispoziții a testamentului olograf de către testator implică revocarea acelei dispoziții. Modificările realizate prin ștergere se semnează de către testator.</p> <p><i>Autor: deputat Bogdan Ciucă.</i></p>	

134.	Retractarea revocării	<p>Art.1064 – (1) Dispoziția revocatorie poate fi retractată în mod expres prin act autentic sau prin testament.</p> <p>(2) Retractarea unei dispoziții revocatorii înlătură efectele revocării, cu excepția cazului în care testatorul și-a manifestat voința în sens contrar sau dacă această intenție a testatorului rezultă din împrejurările concrete. Dispozițiile art.1055 alin.(3) rămân aplicabile.</p>	<p>Art.1064 – (1) Dispoziția revocatorie poate fi retractată în mod expres prin act autentic notarial sau prin testament.</p> <p><i>Autori: senator Iulian Urban și Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</i></p> <p>(2) Retractarea unei dispoziții revocatorii înlătură efectele revocării, cu excepția cazului în care testatorul și-a manifestat voința în sens contrar sau dacă această intenție a testatorului rezultă din împrejurările concrete. Dispozițiile art.1063 alin.(3) rămân aplicabile.</p> <p><i>Autor: MJLC</i></p> <p>3) Retractarea unei dispoziții revocatorii făcută printr-un act autentic notarial sau printr-un testament autentic se va înscrie de îndată, de către notar, în registrul național notarial prevăzut la art.1057¹.</p> <p><i>Autor MJLC</i></p>	Pentru corelare cu modificările propuse la art.1052 și art.1062.
135.	Secțiunea a 4-a Legatul			
136.	§1. Categorii			

137.	Clasificarea legatelor	Art.1065 - (1) Legatele sunt universale, cu titlu universal sau cu titlu particular. (2) Legatul poate fi pur și simplu, cu termen, sub condiție sau cu sarcină.		
138.	Legatul universal	Art.1066 – Legatul universal este dispoziția testamentară care conferă uneia sau mai multor persoane vocație la întreaga moștenire.		
139.	Legatul cu titlu universal	Art.1067 – (1) Legatul cu titlu universal este dispoziția testamentară care conferă uneia sau mai multor persoane vocație la o fracțiune a moștenirii. (2) Prin fracțiune a moștenirii se înțelege: a) fie proprietatea unei cote-părți din aceasta, b) fie un dezmembrământ al proprietății asupra totalității sau a unei cote-părți din moștenire, c) fie proprietatea sau un dezmembrământ asupra totalității ori asupra unei cote-părți din universalitatea bunurilor determinate după natura sau proveniența lor.		
140.	Legatul cu titlu particular	Art.1068 – Orice legat care nu este universal sau cu titlu universal este un legat cu titlu particular.		
141.	§2.Efecte			

142.	Fructele bunurilor ce constituie obiectul legatului	Art.1069 – Legatarul are dreptul la fructele bunurilor moștenirii care i se cuvin din ziua deschiderii moștenirii sau din ziua în care legatul produce efecte în privința sa, cu excepția cazului în care cel care a posedat bunurile ce constituie obiectul legatului a fost de bună-credință.		
143.	Drepturile legatarului cu titlu particular	Art.1070 – (1) Legatarul cu titlu particular al unui bun individual determinat dobândește proprietatea acestuia de la data deschiderii moștenirii. (2) Legatarul cu titlu particular al unor bunuri de gen este titularul unei creanțe asupra moștenirii. Dacă testatorul nu a prevăzut altfel, cel însărcinat cu executarea acestui legat este obligat a preda bunuri de calitate medie.		
144.	Sarcina excesivă a legatului cu titlu particular	Art.1071 – (1) Dacă legatarul nu poate îndeplini sarcina cu care este grevat legatul său fără a depăși valoarea bunurilor primite în temeiul acestuia, se va putea libera predând beneficiarului sarcinii bunurile ce i-au fost lăsate prin legat sau valoarea lor. (2) Valoarea bunurilor lăsate prin legat și a sarcinilor va fi aceea de la data deschiderii moștenirii.		
145.	Accesoriile bunului care	Art.1072 – (1) Bunul care constituie obiectul unui legat cu titlu particular se		

	<p>constituie obiectul unui legat cu titlu particular</p>	<p>predă cu accesoriile sale, în starea în care se găsește la data deschiderii moștenirii.</p> <p>(2) Legatul cuprinde și acțiunea în despăgubire pentru prejudiciul adus bunului de către un terț după întocmirea testamentului.</p> <p>(3) Legatul unui bun care, după întocmirea testamentului, a cunoscut creșteri cantitative, calitative sau valorice prin alipire, lucrări autonome, lucrări adăugate sau achiziționarea altor bunuri în cadrul unei universalități se prezumă a viza întreg bunul ori universalitatea rezultată.</p>	<p>(2) Legatul cuprinde și dreptul la acțiunea în despăgubire pentru prejudiciul adus bunului de către un terț după întocmirea testamentului.</p> <p><i>Autor: Consiliul Legislativ și MJLC</i> <u>SAU</u></p> <p>(2) Legatul cuprinde și acțiunea în despăgubire pentru prejudiciul adus bunului de către un terț după întocmirea testamentului, dacă distrugerea nu este totală și dacă testatorul nu a cunoscut existența prejudiciului.</p> <p><i>Autor: Uniunea Națională a Judecătorilor din România</i></p> <p>(3) Legatul unui bun care, după întocmirea testamentului, a cunoscut creșteri cantitative, calitative sau valorice prin alipire, lucrări autonome, lucrări adăugate sau achiziționarea altor bunuri în cadrul unei universalități se prezumă, până la proba contrară, a viza întreg bunul ori universalitatea rezultată.</p> <p><i>Autor: Uniunea Națională a Judecătorilor din România și MJLC</i></p>	<p><u>Alin. 2</u> prevede transferul dreptului la acțiunea în despăgubire către legatarul cu titlu particular, fără a lua în considerare faptul că testatorul poate revoca voluntar legatul prin distrugerea cu <u>intenție</u> a bunului (art. 1079 alin. 4 din Proiect), integral sau parțial. Dacă distrugerea bunului este din <u>culpa</u> testatorului sau din fapta unui terț, se poate vorbi despre caducitatea legatului (art. 1082).</p> <p><u>Alin. 3</u> instituie transferul proprietății asupra unor lucrări autonome sau adăugate, fără a lăsa posibilitatea de a dovedi contrariul. Deși poate părea superfluă, este necesară completarea pentru a evita să se considere că este vorba despre voința de netăgăduit a defunctului de a lăsa legat și creșterile bunului.</p>
146.	Legatul rentei viagere sau al	Art.1073 – Când obiectul legatului cuprinde o rentă viageră sau o creanță de		

	unei creanțe de întreținere	întreținere, executarea acestuia este datorată din ziua deschiderii moștenirii.		
147.	Legatul alternativ	Art.1074 – În cazul în care legatarului cu titlu particular i-a fost lăsat fie un bun, fie altul, dreptul de alegere revine celui ținut să execute legatul, dacă testatorul nu a conferit acest drept legatarului sau unui terț.		
148.	Legatul bunului altuia	Art.1075 – (1) Când bunul individual determinat care a făcut obiectul unui legat cu titlu particular aparține unei alte persoane decât testatorul și nu este cuprins în patrimoniul acestuia la data deschiderii moștenirii, atunci se aplică dispozițiile prezentului articol. (2) Dacă, la data întocmirii testamentului, testatorul nu a știut că bunul nu este al său, legatul este lovit de nulitate relativă. (3) În cazul în care testatorul a știut că bunul nu este al său, cel însărcinat cu executarea legatului este obligat, la alegerea sa, să dea fie bunul în natură, fie valoarea acestuia de la data deschiderii moștenirii.		
149.	Legatul conjunctiv	Art.1076 – (1) Legatul cu titlu particular este prezumat a fi conjunctiv atunci când testatorul a lăsat, prin același testament, un bun determinat individual sau generic,		

		<p>mai multor legatari cu titlu particular, fără a preciza partea fiecăruia.</p> <p>(2) În cazul legatului conjunctiv, dacă unul dintre legatari nu vrea sau nu poate să primească legatul, partea lui va profita celorlalți legatari.</p> <p>(3) Prevederile alin.(2) se aplică și atunci când obiectul legatului conjunctiv îl constituie un dezmembrământ al dreptului de proprietate.</p>		
150.	Cheltuielile predării legatului	<p>Art.1077 – În lipsa unei dispoziții testamentare sau legale contrare, cheltuielile predării legatului sunt în sarcina moștenirii, fără ca prin aceasta să se aducă atingere rezervei succesoriale.</p>		
151.	Dreptul de preferință al creditorilor moștenirii față de legatari	<p>Art.1078 - (1) Creditorii moștenirii au dreptul să fie plătiți cu prioritate față de legatari.</p> <p>(2) Dacă legatele cu titlu particular depășesc activul net al moștenirii, ele vor fi reduse în măsura depășirii, la cererea creditorilor moștenirii sau a celui care este obligat să le execute.”</p> <p>(3) În cazul în care, fără a se cunoaște anumite datorii sau sarcini ale moștenirii, a fost executat un legat, moștenitorul legal sau testamentar, creditorii sau orice persoană interesată poate solicita restituirea de la legatarul plătit, în măsura în care legatul urmează a</p>		

		fi redus.		
152.	§3.Ineficacitatea legatelor			
153.	Revocarea voluntară a legatului	<p>Art.1079 – (1) Legatele sunt supuse dispozițiilor privind revocarea voluntară a testamentului.</p> <p>(2) Orice înstrăinare a bunului ce constituie obiectul unui legat cu titlu particular, consimțită de către testator, chiar dacă este afectată de modalități, revocă implicit legatul pentru tot ceea ce s-a înstrăinat.</p> <p>(3) Ineficacitatea înstrăinării nu afectează revocarea, decât dacă:</p> <p>a) este determinată de incapacitatea sau vicierea voinței testatorului ori</p> <p>b) înstrăinarea reprezintă o donație în favoarea beneficiarului legatului și nu s-a făcut sub condiții sau cu sarcini substanțial diferite de acelea care afectează legatul.</p> <p>(4) Distrugerea voluntară de către testator a bunului ce constituie obiectul legatului cu titlu particular revocă implicit legatul.</p>		
154.	Revocarea judecătorească	Art.1080 – (1) Revocarea judecătorească a legatului poate fi cerută în caz de neîndeplinire culpabilă a sarcinii instituite de testator. Neîndeplinirea fortuită a		

		<p>sarcinii poate atrage revocarea numai dacă, potrivit voinței testatorului, eficacitatea legatului este condiționată de executarea sarcinii.</p> <p>(2) Revocarea judecătorească a legatului poate fi solicitată și pentru ingraturitudine în următoarele cazuri:</p> <p>a) dacă legatarul a atentat la viața testatorului, a unei persoane apropiate lui sau, știind că alții intenționează să atenteze, nu l-a înștiințat;</p> <p>b) dacă legatarul se face vinovat de fapte penale, cruzimi sau injurii grave față de testator ori de injurii grave la adresa memoriei testatorului.</p>		
155.	Termenul de prescripție	<p>Art.1081 – Dreptul la acțiunea în revocarea judecătorească a legatului se prescrie în termen de un an de la data la care moștenitorul a cunoscut fapta de ingraturitudine sau, după caz, de la data la care sarcina trebuia executată.</p>		
156.	Caducitatea legatului	<p>Art.1082 – Orice legat devine caduc atunci când:</p> <p>a) legatarul nu mai este în viață la data deschiderii moștenirii;</p> <p>b) legatarul este incapabil de a primi legatul la data deschiderii moștenirii;</p> <p>c) legatarul este nedemn;</p> <p>d) legatarul renunță la moștenire;</p> <p>e) legatarul decedează înaintea</p>	<p>d) legatarul renunță la legat;</p> <p>Autor: MJLC</p>	

		<p>împlinirii condiției suspensive ce afectează legatul, dacă aceasta avea un caracter pur personal;</p> <p>f) bunul ce formează obiectul legatului cu titlu particular a pierit în totalitate din motive care nu țin de voința testatorului, în timpul vieții testatorului sau înaintea împlinirii condiției suspensive ce afectează legatul.</p>		
157.	Dreptul de acrescământ	<p>Art.1083 – Ineficacitatea legatului din cauza nulității, revocării, caducității sau desființării pentru nerealizarea condiției suspensive ori pentru îndeplinirea condiției rezolutorii profită moștenitorilor ale căror drepturi succesoriale ar fi fost micșorate sau, după caz, înlăturate prin existența legatului sau care aveau obligația să execute legatul.</p>		
158.	Regimul legatului-sarcină	<p>Art.1084 – Cu excepția cazului prevăzut de art.1082 lit.f), caducitatea sau revocarea judecătorească a unui legat grevat cu un legat-sarcină în favoarea unui terț nu atrage ineficacitatea acestui din urmă legat. Moștenitorii care beneficiază de dreptul de acrescământ sunt obligați să execute legatul-sarcină.</p>		
159.	Secțiunea a 5-a			

		Dezmoștenirea		
160.	Noțiune	<p>Art.1085 – (1) Dezmoștenirea este dispoziția testamentară prin care testatorul îi înlătură de la moștenire, în tot sau în parte, pe unul sau mai mulți dintre moștenitorii săi legali.</p> <p>(2) Dezmoștenirea este directă atunci când testatorul dispune prin testament înlăturarea de la moștenire a unuia sau mai multor moștenitori legali și indirectă atunci când testatorul instituie unul sau mai mulți legatari.</p>		
161.	Efecte	<p>Art.1086 - (1) În cazul dezmoștenirii soțului supraviețuitor, moștenitorii din clasa cu care acesta vine în concurs culege partea din moștenire rămasă după atribuirea cotei cuvenite soțului supraviețuitor ca urmare a dezmoștenirii.</p> <p>(2) Dacă, în urma dezmoștenirii, pe lângă soțul supraviețuitor, vin la moștenire atât cel dezmoștenit, cât și acela care beneficiază de dezmoștenire, acesta din urmă culege partea rămasă după atribuirea cotei soțului supraviețuitor și a cotei celui dezmoștenit.</p> <p>(3) Atunci când, în urma dezmoștenirii, un moștenitor primește o cotă inferioară cotei sale legale,</p>	<p>Art.1086 - (1) În cazul dezmoștenirii soțului supraviețuitor, moștenitorii din clasa cu care acesta vine în concurs culege partea din moștenire rămasă după deducerea din aceasta a rezervei cuvenite soțului supraviețuitor dezmoștenit.</p> <p><i>Autor: Consiliul Legislativ.</i></p>	

		<p>moștenitorul cu care vine în concurs culege partea care ar fi revenit celui dezmoștenit.</p> <p>(4) Dacă, în urma dezmoștenirii, o persoană este înlăturată total de la moștenire, cota ce i s-ar fi cuvenit se atribuie moștenitorilor cu care ar fi venit în concurs sau, în lipsa acestora, moștenitorilor subsecvenți.</p> <p>(5) Dispozițiile prevăzute la alin.(1)-(4) nu pot profita persoanelor incapabile de a primi legate.</p>		
162.	Nulitate	<p>Art.1087 – (1) Dispoziția testamentară prin care moștenitorii legali au fost dezmoșteniți este supusă cauzelor de nulitate, absolută sau relativă, prevăzute de lege.</p> <p>(2) Termenul de prescripție a acțiunii în anulabilitate curge de la data la care cei dezmoșteniți au luat cunoștință de dispoziția testamentară prin care au fost înlăturați de la moștenire, dar nu mai devreme de data deschiderii moștenirii.</p>		
163.	<p>Secțiunea a 6-a Execuțiunea testamentară</p>			
164.	Desemnarea și misiunea executorului	<p>Art.1088 – (1) Testatorul poate numi una sau mai multe persoane, conferindu-le împuternicirea necesară executării</p>		

		<p>dispozițiilor testamentare. Executorul testamentar poate fi desemnat și de către un terț determinat prin testament.</p> <p>(2) Dacă au fost desemnați mai mulți executori testamentari, oricare dintre ei poate acționa fără concursul celorlalți, cu excepția cazului în care testatorul a dispus altfel sau le-a împărțit atribuțiile.</p> <p>(3) Puterile executorului testamentar pot fi exercitate de la data acceptării misiunii prin declarație autentică notarială.</p>		
165.	Capacitatea executorului	Art.1089 – Persoana lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă nu poate fi executor testamentar.		
166.	Dreptul de administrare	Art.1090 – (1) Executorul testamentar are dreptul să administreze patrimoniul succesoral pe o perioadă de cel mult doi ani de la data deschiderii moștenirii, chiar dacă testatorul nu i-a conferit în mod expres acest drept. <p>(2) Prin testament, dreptul de administrare poate fi restrâns doar la o parte din patrimoniul succesoral sau la un termen mai scurt.</p> <p>(3) Termenul de doi ani poate fi prelungit de instanța de judecată, pentru motive temeinice, prin acordarea unor termene succesive de câte un an.</p>		

167.	Puterile executorului	<p>Art.1091 – (1) Executorul testamentar:</p> <p>a) va cere punerea sigiliilor, dacă printre moștenitori sunt și minori, persoane puse sub interdicție sau dispărute.</p> <p>b) va stăruii a se face inventarul bunurilor moștenirii în prezența sau cu citarea moștenitorilor.</p> <p>c) va cere instanței să încuviințeze vânzarea bunurilor, în lipsă de sume suficiente pentru executarea legatelor. Instanța va putea încuviința vânzarea imobilelor succesoriale numai dacă nu există moștenitori rezervatari.</p> <p>d) va depune diligențe pentru executarea testamentului, iar în caz de contestație pentru a apăra validitatea sa.</p> <p>e) va plăti datoriile moștenirii dacă a fost împuternicit în acest sens prin testament. În lipsa unei asemenea împuterniciri, executorul testamentar va putea achita datoriile numai cu încuviințarea instanței.</p> <p>f) va încasa creanțele moștenirii.</p>	<p>a) va cere, în condițiile legii, punerea sigiliilor, dacă printre moștenitori sunt și minori, persoane puse sub interdicție judecătorească sau dispărute.</p> <p><i>Autori: MJLC și deputat Daniel Buda.</i></p>	

		(2) Testatorul poate dispune ca executorul testamentar să procedeze la partajarea bunurilor moștenirii. Partajul produce efecte numai dacă proiectul prezentat de către executor a fost aprobat de toți moștenitorii.		
168.	Transmiterea execuțiunii	Art.1092 – (1) Puterile executorului testamentar nu pot fi transmise. (2) Misiunea executorului testamentar numit în considerarea unei funcții determinate poate fi continuată de către persoana care preia acea funcție.		
169.	Obligația de a da socoteală și răspunderea executorului	Art.1093 – (1) La sfârșitul fiecărui an și la încetarea misiunii sale, executorul testamentar este obligat să dea socoteală pentru gestiunea sa, chiar dacă nu există moștenitori rezervatari. Această obligație se transmite moștenitorilor executorului. (2) Executorul testamentar răspunde ca un mandatar în legătură cu executarea dispozițiilor testamentare. (3) Dacă au fost desemnați mai mulți executori testamentari, răspunderea acestora este solidară, cu excepția cazului în care testatorul le-a împărțit atribuțiile și fiecare dintre ei s-a limitat la misiunea încredințată.		
170.	Remunerația executorului	Art.1094 – Misiunea executorului testamentar este gratuită, dacă testatorul		

		nu a stabilit o remunerație în sarcina moștenirii.		
171.	Supportarea cheltuielilor	Art.1095 – Cheltuielile făcute de executorul testamentar în exercitarea puterilor sale sunt în sarcina moștenirii.		
172.	Încetarea execuțiunii	<p>Art.1096 – Execuțiunea testamentară poate înceta:</p> <p>a) prin îndeplinirea sau imposibilitatea aducerii la îndeplinire a misiunii primite;</p> <p>b) prin renunțare în forma unei declarații autentice notariale;</p> <p>c) prin decesul executorului testamentar;</p> <p>d) prin punerea sub interdicție a executorului testamentar;</p> <p>e) prin revocarea de către instanță a executorului testamentar care nu își îndeplinește misiunea ori o îndeplinește în mod necorespunzător;</p> <p>f) prin expirarea termenului în care se exercită dreptul de administrare, afară de cazul în care instanța decide prelungirea termenului.</p>	<p>d) prin punerea sub interdicție judecătorească a executorului testamentar;</p> <p><i>Autor : MJLC</i></p>	
173.	<p>Capitolul IV Rezerva succesorală, cotitatea disponibilă și reducțiunea liberalităților excesive</p>			

174.	Secțiunea 1 Rezerva succesorală și cotitatea disponibilă		
175.	Noțiunea de rezervă succesorală	Art.1097 – Rezerva succesorală este partea din bunurile moștenirii la care moștenitorii rezervatari au dreptul în virtutea legii, chiar împotriva voinței defunctului, manifestată prin liberalități ori dezmoșteniri.	
176.	Moștenitorii rezervatari	Art.1098 – Sunt moștenitori rezervatari soțul supraviețuitor, descendenții și ascendenții privilegiați ai defunctului.	
177.	Întinderea rezervei succesurale	Art.1099 – Rezerva succesorală a fiecărui moștenitor rezervatar este de jumătate din cota succesorală care, în absența liberalităților sau dezmoștenirilor, i s-ar fi cuvenit ca moștenitor legal.	
178.	Noțiunea de cotitate disponibilă	Art.1100 – Cotitatea disponibilă este partea din bunurile moștenirii care nu este rezervată prin lege și de care defunctul poate dispune în mod neîngrădit, inclusiv prin liberalități.	
179.	Cotitatea disponibilă specială a soțului	Art.1101 – (1) Liberalitățile neraportabile făcute soțului supraviețuitor, care vine la moștenire în concurs cu descendenți care	

	supraviețuitor	<p>nu provin din căsătoria sa cu defunctul, nu pot depăși un sfert din moștenire și nici partea descendentului care a primit cel mai puțin.</p> <p>(2) Dacă defunctul nu a dispus prin liberalități de diferența dintre cotitatea disponibilă stabilită potrivit art.1100 și cotitatea disponibilă specială, atunci această diferență revine descendenților.</p> <p>(3) Dispozițiile alin.(1) și (2) se aplică în mod corespunzător atunci când descendentul menționat la alin.(1) a fost dezmoștenit direct, iar de această dezmoștenire ar beneficia soțul supraviețuitor.</p>		
180.	<p>Secțiunea a 2-a</p> <p>Reducțiunea liberalităților excesive</p>			
181.	Stabilirea rezervei succesoriale și a cotității disponibile	<p>Art.1102 – (1) Valoarea masei succesoriale, în funcție de care se determină rezerva succesorală și cotitatea disponibilă, se stabilește astfel:</p> <p>a) determinarea activului brut al moștenirii, prin însumarea valorii bunurilor existente în patrimoniul succesoral la data deschiderii moștenirii;</p> <p>b) determinarea activului net al moștenirii, prin scăderea pasivului succesoral din activul brut;</p>		

	<p>c) reunirea fictivă, doar pentru calcul, la activul net, a valorii donațiilor făcute de cel care lasă moștenirea.</p> <p>(2) În vederea aplicării alin.(1) lit. c), se ia în considerare valoarea la data deschiderii moștenirii a bunurilor donate, ținându-se însă cont de starea lor în momentul donației, din care se scade valoarea sarcinilor asumate prin contractele de donație. Dacă bunurile au fost înstrăinate de donatar, se ține seama de valoarea lor la data înstrăinării. Dacă bunurile donate au fost înlocuite cu altele, se ține cont de valoarea, la data deschiderii moștenirii, a bunurilor intrate în patrimoniu și de starea lor la momentul dobândirii. Totuși, dacă devalorizarea bunurilor intrate în patrimoniu era inevitabilă la data dobândirii, în virtutea naturii lor, înlocuirea bunurilor nu este luată în considerare. În măsura în care bunul donat sau cel care l-a înlocuit pe acesta a pierit fortuit, indiferent de data pieririi, donația nu se va supune reunirii fictive. Sumele de bani sunt supuse indexării în raport cu indicele inflației, corespunzător perioadei cuprinse între data intrării lor în patrimoniul donatarului și data deschiderii moștenirii.</p> <p>(3) Nu se va ține seama în stabilirea rezervei de darurile obișnuite, de donațiile remuneratorii și, în măsura în care nu sunt</p>		
--	--	--	--

		<p>excesive, nici de sumele cheltuite pentru întreținerea sau, dacă este cazul, pentru formarea profesională a descendenților, a părinților sau a soțului și nici de cheltuielile de nuntă.</p> <p>(4) Până la dovada contrară, înstrăinarea cu titlu oneros către un descendent ori un ascendent privilegiat sau către soțul supraviețuitor este prezumată a fi donație dacă înstrăinarea s-a făcut cu rezerva uzufructului, uzului ori abitației sau în schimbul întreținerii pe viață ori a unei rente viagere. Presumpția operează numai în favoarea descendenților, ascendenților privilegiați și a soțului supraviețuitor ai defunctului, dacă aceștia nu au consimțit la înstrăinare.</p> <p>(5) Rezerva succesorală și cotitatea disponibilă se calculează în funcție de valoarea stabilită potrivit alin.(1). La stabilirea rezervei nu se ține seama de cei care au renunțat la moștenire, cu excepția celor obligați la raport potrivit art.1157 alin.(2).</p>	<p>(4) Până la proba contrară, înstrăinarea cu titlu oneros către un descendent ori un ascendent privilegiat sau către soțul supraviețuitor este prezumată a fi donație dacă înstrăinarea s-a făcut cu rezerva uzufructului, uzului ori abitației sau în schimbul întreținerii pe viață ori a unei rente viagere. Presumpția operează numai în favoarea descendenților, ascendenților privilegiați și a soțului supraviețuitor ai defunctului, dacă aceștia nu au consimțit la înstrăinare.</p> <p><i>Autor: Comisia.</i></p>	
182.	Mod de operare	Art.1103 – După deschiderea moștenirii, liberalitățile care încalcă rezerva succesorală sunt supuse reducăunii, la cerere.		
183.	Persoanele care pot cere reducăunea	Art.1104 – Reducaunea liberalităăilor excesive poate fi cerută numai de către moștenitorii rezervatari, de succesorii lor,		

		precum și de către creditorii chirografari ai moștenitorilor rezervatari.		
184.	Căile de realizare a reducăiunii	<p>Art.1105 - (1) Reducaăiunea liberalităăiilor excesive se poate realiza prin buna învoială a celor interesaăi.</p> <p>(2) În lipsa unei asemenea învoiei, reducaăiunea poate fi invocată în faăa instanăei de judecată pe cale de excepăie sau pe cale de acăiune, după caz.</p> <p>(3) În cazul pluralităăii de moștenitori rezervatari, reducaăiunea operează numai în limita cotei de rezervă convenite celui care a cerut-o și profită numai acestuia.</p>	<p>Art.1105 - (1) Reducaăiunea liberalităăiilor excesive se poate realiza prin buna învoială a celor interesaăi, în cadrul procedurii succesorale notariale.</p> <p><i>Autori: senator Iulian Urban și Uniunea Naăională a Notarilor Publici din România</i></p>	Pentru claritatea textului.
185.	Termenul de prescriăie	<p>Art.1106 - (1) Dreptul la acăiunea în reducaăiune a liberalităăiilor excesive se prescrie în termen de trei ani de la data deschiderii moștenirii sau, după caz, de la data la care moștenitorii rezervatari au pierdut posesia bunurilor care formează obiectul liberalităăiilor.</p> <p>(2) În cazul liberalităăiilor excesive a căror existenăa nu a fost cunoscută de moștenitorii rezervatari, termenul de prescriăie începe să curgă de la data când au cunoscut existenăa acestora și caracterul lor excesiv.</p>	<p>(2) În cazul liberalităăiilor excesive a căror existenăa nu a fost cunoscută de moștenitorii rezervatari, termenul de prescriăie începe să curgă de la data când au cunoscut sau trebuia să cunoască existenăa acestora și caracterul lor excesiv.</p>	Textul alin. 2 este redundant. Trebuie instituit și un criteriu obiectiv de la care să poată curge termenul de prescriăie, în funcăie de comportamentul unui om diligent și prudent (bonus pater familias).

		<p>(3) Excepția de reducere este imprescriptibilă extinctiv.</p>	<p><i>Autor: Uniunea Națională a Judecătorilor din România</i></p> <p>(3) Se elimină.</p> <p><i>Autor: Uniunea Națională a Judecătorilor din România</i></p> <p>SAU</p> <p>(3) Termenul de prescripție este suspendat pe perioada în care moștenitorii rezervatari se află în posesia bunurilor și reducerea poate fi invocată pe cale de excepție.</p> <p><i>Autor: Uniunea Națională a Judecătorilor din România</i></p>	<p>La <u>alin. 3</u> se prevede imprescriptibilitatea reducerii invocate pe cale de excepție, deși pe cale principală este prescriptibilă extinctiv. Ar trebui păstrată aceeași logică și instituit un caz de întrerupere/suspendare a prescripției.</p>
186.	Ordinea reducerii	<p>Art.1107 – (1) Legatele se reduc înaintea donațiilor.</p> <p>(2) Legatele se reduc toate deodată și proporțional, afară dacă testatorul a dispus că anumite legate vor avea preferință, caz în care vor fi reduse mai întâi celelalte legate.</p> <p>(3) Donațiile se reduc succesiv, în ordinea inversă a datei lor, începând cu cea mai nouă.</p> <p>(4) Donațiile concomitente se reduc toate deodată și proporțional, afară dacă donatorul a dispus că anumite donații vor avea preferință, caz în care vor fi reduse mai întâi celelalte donații.</p>		

		(5) Dacă beneficiarul donației care ar trebui redusă este insolvabil, se va proceda la reducțiunea donației anterioare.		
187.	Efectele reducțiunii	<p>Art.1108 – (1) Reducțiunea are ca efect ineficacitatea legatelor sau, după caz, desființarea donațiilor în măsura necesară întregirii rezervei succesoriale.</p> <p>(2) Întregirea rezervei, ca urmare a reducțiunii, se realizează în natură.</p> <p>(3) Reducțiunea se realizează prin echivalent în cazul în care, înainte de deschiderea moștenirii, donatarul a înstrăinat bunul ori a constituit asupra lui drepturi reale, precum și atunci când bunul a pierit dintr-o cauză imputabilă donatarului.</p> <p>(4) Când donația supusă reducțiunii a fost făcută unui moștenitor rezervatar care nu este obligat la raportul donației, acesta va putea păstra în contul rezervei sale partea care depășește cotitatea disponibilă.</p> <p>(5) Dacă donatarul este un succesibil obligat la raport, iar obiectul donației este un imobil și partea supusă reducțiunii reprezintă mai puțin de jumătate din valoarea imobilului, donatarul rezervatar poate păstra imobilul, iar reducțiunea necesară întregirii rezervei celorlalți moștenitori</p>		

		<p>rezervatari se va face prin luare mai puțin sau prin echivalent bănesc.</p> <p>(6) În cazul întregirii rezervei în natură, gratificatul păstrează fructele părții din bun care depășește cotitatea disponibilă percepute până la data la care cei îndreptățiți au cerut reducțiunea.</p>		
188.	Reducțiunea unor liberalități speciale	<p>Art.1109 – (1) Dacă donația sau legatul are ca obiect un uzufruct, uz ori abitație sau o rentă ori întreținere viageră, moștenitorii rezervatari au facultatea fie de a executa liberalitatea astfel cum a fost stipulată, fie de a abandona proprietatea cotităii disponibile în favoarea beneficiarului liberalității, fie de a solicita reducțiunea potrivit dreptului comun.</p> <p>(2) Dacă moștenitorii rezervatari nu se înțeleg asupra opțiunii, reducțiunea se va face potrivit dreptului comun.</p>		
189.	Imputarea liberalităților	<p>Art.1110 – (1) Dacă beneficiarul liberalității nu este moștenitor rezervatar, liberalitatea primită se impută asupra cotităii disponibile, iar dacă o depășește este supusă reducțiunii.</p> <p>(2) Dacă gratificatul este moștenitor rezervatar și liberalitatea nu este supusă raportului, ea se impută asupra cotităii disponibile. Dacă este cazul, excedentul se impută asupra cotei de rezervă la care are dreptul gratificatul și, dacă o</p>		

		<p>depășește, este supus reducăiunii.</p> <p>(3) Dacă gratificatul este moștenitor rezervatar și liberalitatea este supusă raportului, ea se impută asupra rezervei celui gratificat, iar, dacă există, excedentul se impută asupra cotității disponibile, afară de cazul în care dispunătorul a stipulat imputarea sa asupra rezervei globale. În acest ultim caz, numai partea care excede rezervei globale se impută asupra cotității disponibile. În toate cazurile, dacă se depășește cotitatea disponibilă, liberalitatea este supusă reducăiunii.</p> <p>(4) Dacă există mai multe liberalități, imputarea se face potrivit alin.(1) – (3), ținând seama și de ordinea reducăiunii liberalităăilor excesive.</p>		
190.	Titlul IV Transmisiunea și partajul moștenirii			
191.	Capitolul I Transmisiunea moștenirii			
192.	Secăiunea 1 Dispoziăii generale			
193.	Noăiunile de	Art.1111 – Cel chemat la moștenire în		

	opțiune succesorală și de succesibil	<p>temeiul legii sau al voinței defunctului poate accepta moștenirea sau poate renunța la ea.</p> <p>(2) Prin succesibil se înțelege persoana care îndeplinește condițiile pentru a putea moșteni, dar care nu și-a exercitat încă dreptul de opțiune succesorală.</p>	<p>(2) Prin succesibil se înțelege persoana care îndeplinește condițiile prevăzute de lege pentru a putea moșteni, dar care nu și-a exercitat încă dreptul de opțiune succesorală.</p> <p><i>Autor: deputat Daniel Buda.</i></p>	
194.	Caractere juridice opțiunii	Art.1112 – Sub sancțiunea nulității absolute, opțiunea succesorală este indivizibilă și nu poate fi afectată de nicio modalitate.		
195.	Vocația multiplă moștenire	<p>Art.1113 – (1) Moștenitorul care, în baza legii sau a testamentului, cumulează mai multe vocații la moștenire are, pentru fiecare dintre ele, un drept de opțiune distinct.</p> <p>(2) Legatarul chemat la moștenire și ca moștenitor legal își va putea exercita opțiunea în oricare dintre aceste calități. Dacă, deși nu a fost încălcată rezerva, din testament rezultă că defunctul a dorit să diminueze cota ce i s-ar fi cuvenit legatarului ca moștenitor legal, acesta din urmă poate opta doar ca legatar.</p>		
196.	Termenul de opțiune succesorală	Art.1114 - (1) Dreptul de opțiune succesorală se exercită în termen de un an de la data la care cel ce îndeplinește condițiile pentru a moșteni a cunoscut deschiderea moștenirii și calitatea lui de	<p>Art.1114 - (1) Dreptul de opțiune succesorală se exercită în termen de un an de la deschiderea moștenirii.</p> <p><i>Autor: Uniunea Națională a</i></p>	Aceleași comentarii de la art. 1004 C.civ., cu atât mai mult cu cât însuși art. 1114 alin. 3 face trimitere la

		<p>succesibil.</p> <p>(2) În cazul declarării judecătorești a morții, termenul de opțiune succesorală curge de la data la care succesibilul a cunoscut hotărârea judecătorească declarativă de moarte rămasă definitivă.</p>	<p><i>Judecătorilor din România</i></p> <p>SAU</p> <p>(1) Dreptul de opțiune succesorală se exercită în termen de 6 luni de la data deschiderii moștenirii.</p> <p><i>Autor: Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</i></p> <p>SAU</p> <p>Art.1114 - (1) Dreptul de opțiune succesorală se exercită în termen de un an de la data deschiderii moștenirii.</p> <p><i>Autor: Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</i></p> <p>(2) În cazul declarării judecătorești a morții, termenul de opțiune succesorală curge de la data la care hotărârea judecătorească declarativă de moarte rămasă definitivă.</p> <p><i>Autor: Uniunea Națională a Judecătorilor din România</i></p> <p>SAU</p> <p>(2) În cazul declarării judecătorești a morții, termenul de opțiune succesorală curge de la data la care hotărârea judecătorească declarativă de moarte a rămas definitivă.</p> <p><i>Autori: senator Iulian Urban și Uniunea</i></p>	<p>Cartea a VI-a din prezentul cod referitoare la suspendarea și repunerea în termenul de prescripție extinctivă.</p> <p>Pentru claritatea exprimării și eliminarea confuziei cu privire la termen, care este de prescripție extinctivă, nu de</p>
--	--	--	--	--

		<p>(3) Termenului prevăzut la alin. (1) i se aplică prevederile cuprinse în Cartea a VI-a din prezentul cod referitoare la suspendarea și repunerea în termenul de prescripție extinctivă.</p>	<p><i>Națională a Notarilor Publici din România</i></p> <p>(3) Termenului de prescripție extinctivă prevăzut la alin. (1) i se aplică prevederile cuprinse în Cartea a VI-a din prezentul cod referitoare la suspendarea și repunerea în termen.</p> <p><i>Autori: senator Iulian Urban și Uniunea Națională a Notarilor Publici din România.</i></p> <p>SAU</p> <p>(3) Se elimină.</p> <p><i>Autor: C.S.M.</i></p>	<p>decădere.</p> <p>Propunem eliminarea alin. (3), întrucât, în opinia noastră, termenul de opțiune succesorală este un termen de decădere și nu de prescripție. Dreptul de opțiune succesorală este definit în doctrină ca fiind acel drept subiectiv născut în persoana succesorilor odată cu decesul celui care lasă moștenirea, de a alege între acceptarea moștenirii sau renunțarea la aceasta. Or, deosebirea esențială între termenul de decădere și termenul de prescripție constă tocmai în efectul produs de împlinirea termenului - stingerea dreptului subiectiv însuși în cazul termenului de decădere și stingerea dreptului material la acțiune în cazul termenului de prescripție.</p>
197.	Prorogarea termenului	<p>Art.1115 - (1) În cazul în care succesibilul a cerut întocmirea inventarului anterior exercitării dreptului de opțiune succesorală, termenul de opțiune nu se va împlini mai devreme de 2 luni de la data la care i se comunică procesul-verbal de inventariere.</p> <p>(2) Pe durata efectuării inventarului, succesibilul nu poate fi considerat moștenitor, cu excepția cazului în care a acceptat moștenirea.</p>		
198.	Retransmitere a dreptului de	<p>Art.1116 – (1) Moștenitorii celui care a decedat fără a fi exercitat dreptul de</p>		

	opțiune	<p>opțiune succesorală îl exercită separat, fiecare pentru partea sa, în termenul aplicabil dreptului de opțiune privind moștenirea autorului lor.</p> <p>(2) În cazul prevăzut la alin.(1), partea succesibilului care renunță profită celorlalți moștenitori ai autorului său.</p>		
199.	<p>Secțiunea a 2-a Acceptarea moștenirii</p>			
200.	Libertatea acceptării moștenirii	Art.1117 - Nimeni nu poate fi obligat să accepte o moștenire ce i se cuvine.	Se va discuta împreună cu 1123	
201.	Acceptarea moștenirii de către creditorii	Art.1118 - Creditorii succesibilului pot accepta moștenirea, pe cale oblică, în limita îndeplinirii creanței lor.		
202.	Felurile acceptării	<p>Art.1119 – (1) Acceptarea poate fi expresă sau tacită.</p> <p>(2) Acceptarea este expresă când succesibilul își însușește explicit titlul sau calitatea de moștenitor printr-un înscris autentic sau sub semnătură privată.</p> <p>(3) Acceptarea este tacită când succesibilul face un act sau fapt pe care n-ar putea să-l facă decât în calitate de moștenitor.</p>		
203.			<p><i>Înregistrarea actelor de</i></p> <p>Art.1119¹ – În situația în care acceptarea este făcută</p>	

			acceptare	<p>printr-un înscris autentic, declarația de acceptare se va înscrie într-un registru național notarial, ținut în format electronic, potrivit legii.</p> <p>Autori: senator Iulian Urban și Uniunea Națională a Notarilor Publici din România și deputat Bogdan Ciucă</p>	
204.	Acte cu de valoare acceptare tacită	<p>Art.1120 – (1) Actele de dispoziție juridică privind o parte sau totalitatea drepturilor asupra moștenirii atrag acceptarea tacită a acesteia. Sunt astfel de acte:</p> <p>a) înstrăinarea, cu titlu gratuit sau oneros, de către succesibil a drepturilor asupra moștenirii;</p> <p>b) renunțarea, chiar gratuită, în folosul unuia sau mai multor moștenitori determinați;</p> <p>c) renunțarea la moștenire cu titlu oneros, chiar în favoarea tuturor comoștenitorilor sau moștenitorilor subsecvenți.</p> <p>(2) De asemenea, pot avea valoare de acceptare tacită a moștenirii actele de dispoziție, administrare definitivă ori folosință a unor bunuri din moștenire .</p> <p>(3) Actele de conservare,</p>			

		<p>supraveghere și de administrare provizorie nu valorează acceptare, dacă din împrejurările în care acestea s-au efectuat nu rezultă că succesibilul și-a însușit prin ele calitatea de moștenitor.</p> <p>(4) Sunt considerate a fi de administrare provizorie actele de natură urgentă a căror îndeplinire este necesară pentru normala punere în valoare, pe termen scurt, a bunurilor moștenirii.</p>		
205.	Declarația de neacceptare	<p>Art.1121 - Succesibilul care intenționează să îndeplinească un act ce poate avea semnificația acceptării moștenirii, dar care dorește ca prin aceasta să nu fie considerat acceptant, trebuie să solicite autorizarea prealabilă a instanței judecătorești de la locul deschiderii moștenirii, potrivit regulilor aplicabile procedurii necontencioase.</p>	<p>Art.1121 - Succesibilul care intenționează să îndeplinească un act ce poate avea semnificația acceptării moștenirii, dar care dorește ca prin aceasta să nu fie considerat acceptant, va da o declarație autentică notarială în acest sens.</p> <p>Autor: Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</p> <p>Art.1121 - Succesibilul care intenționează să îndeplinească un act ce poate avea semnificația acceptării moștenirii, va putea arăta că dorește ca prin aceasta să nu fie considerat acceptant prin declarație autentică notarială.</p> <p>Autor: Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</p>	Pentru simplificarea procedurilor și degrevarea instanțelor judecătorești de cauze nelitigioase.

206.	Expirarea termenului de opțiune	<p>Art.1122 - Succesibilul care nu a renunțat la moștenire în termenul de opțiune succesorală este considerat că a acceptat în mod tacit moștenirea.</p>	<p>Art.1122 - Succesibilul care nu și-a manifestat dreptul de opțiune succesorală în termenul de prescripție prevăzut la art.1114, este considerat străin de moștenire.</p> <p><i>Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</i></p> <p>SAU</p> <p>Art.1122 - Succesibilul care, deși cunoaște deschiderea moștenirii și calitatea sa, ca urmare a notificării sale în condițiile prevăzute de lege, nu optează în termenul prevăzut la art. 1114, este considerat că a renunțat la moștenire.</p> <p><i>Autor: Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</i></p> <p>Art.1122 - Se elimină./ Neexprimarea dreptului de opțiune succesorală în termenul prevăzut la art. 1114 este prezumată a fi acceptare până la proba contrară.</p> <p><i>Autori: Consiliul Legislativ.</i></p>	Textul art.1122 contravine art.1117, potrivit căruia nimeni nu poate fi obligat să accepte o moștenire ce i se cuvine.
207.	Reducerea termenului de opțiune	<p>Art.1123 - (1) Pentru motive temeinice, la cererea oricărei persoane interesate, un succesibil poate fi obligat prin ordonanță președințială să își exercite dreptul de opțiune succesorală înăuntrul unui termen stabilit de instanța judecătorească, mai scurt decât cel prevăzut la art.1114.</p>	<p>Art.1123 - (1) Pentru motive temeinice, la cererea oricărei persoane interesate, un succesibil poate fi obligat cu procedura prevăzută de lege pentru ordonanță președințială să își exercite dreptul de opțiune succesorală înăuntrul unui termen stabilit de instanța judecătorească, mai</p>	

		<p>(2) Succesibilul care nu optează în termenul stabilit de instanța judecătorească este considerat că a renunțat la moștenire.</p>	<p>scurt decât cel prevăzut la art.1114. MJLC</p> <p>(2) Succesibilul care nu optează în termenul stabilit de instanța judecătorească este considerat <i>străin de moștenire.</i></p> <p><i>Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</i></p> <p><u>SAU</u></p> <p>(2) Nemodificat</p> <p><i>Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</i></p> <p><i>OBSERVAȚIE : Alineatul (2) conține o prevedere contrară celei de la art. 1122. Se recomandă revizuirea textului și eliminarea contradicției.</i></p> <p><i>Autor: Consiliul Legislativ.</i></p>	<p>Modificarea este necesară pentru corelare cu modificările propuse la art.1122. Renunțarea presupune manifestarea de voință a renunțătorului.</p>
208.	Efectele acceptării	<p>Art.1124 – (1) Acceptarea consolidează transmisiunea moștenirii realizată de plin drept la data decesului.</p> <p>(2) Moștenitorii legali și legatarii universali sau cu titlu universal răspund pentru datoriile și sarcinile moștenirii numai cu bunurile din patrimoniul succesoral, proporțional cu cota fiecăruia.</p> <p>(3) Legatarul cu titlu particular nu este obligat să suporte datoriile și sarcinile moștenirii. Prin excepție, el</p>		

		<p>răspunde pentru pasivul moștenirii, însă numai cu bunul sau bunurile ce formează obiectul legatului, dacă:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) testatorul a dispus în mod expres în acest sens; b) dreptul lăsat prin legat are ca obiect o universalitate, cum ar fi o moștenire culeasă de către testator și nelichidată încă; c) celelalte bunuri ale moștenirii sunt insuficiente pentru plata datoriilor și sarcinilor moștenirii. <p>(4) În cazul înstrăinării bunurilor moștenirii după deschiderea acesteia, bunurile intrate în patrimoniul succesoral prin efectul subrogației pot fi afectate stingerii datoriilor și sarcinilor moștenirii.</p>		
209.	Întocmirea inventarului	<p>Art.1125 – (1) Succesibili, creditorii moștenirii și orice persoană interesată pot cere notarului competent să dispună efectuarea unui inventar al bunurilor din patrimoniul succesoral, toate cheltuielile care se vor face în acest scop fiind în sarcina moștenirii.</p> <p>(2) Dacă succesibili sau persoanele care dețin bunuri din patrimoniul succesoral se opun, efectuarea inventarului este dispusă de către instanța judecătorească de la locul deschiderii moștenirii.</p> <p>(3) Inventarul se efectuează de către persoana desemnată prin acordul</p>		

		<p>succesibililor și al creditorilor sau, în lipsa unui asemenea acord, de către persoana desemnată fie de notarul public, fie, după caz, de instanța de judecată competentă.</p>		
210.	Procesul-verbal de inventariere	<p>Art.1126 – (1) Procesul-verbal de inventariere cuprinde enumerarea, descrierea și evaluarea provizorie a bunurilor ce se aflau în posesia defunctului la data deschiderii moștenirii.</p> <p>(2) Bunurile a căror proprietate este contestată se vor menționa separat.</p> <p>(3) În inventar se cuprind mențiuni privind pasivul succesoral.</p> <p>(4) Bunurile moștenirii care se găsesc în posesia altei persoane vor fi inventariate cu precizarea locului unde se află și a motivului pentru care se găsesc acolo.</p> <p>(5) În cazul în care, cu ocazia inventarierii, se va găsi vreun testament lăsat de defunct, acesta va fi vizat spre neschimbare și va fi depus în depozit la biroul notarului public.</p> <p>Inventarul se semnează de cel care l-a întocmit, de succesibilii aflați la locul inventarului, iar în lipsa acestora sau în cazul refuzului lor de a semna, inventarul va fi semnat de doi martori.</p>	<p>(6) Inventarul se semnează de cel care l-a întocmit, de succesibilii aflați la locul inventarului, iar în lipsa acestora sau în cazul refuzului lor de a semna, inventarul va fi semnat de doi martori.</p> <p><i>Autor: Consiliul Legislativ.</i></p>	
211.	Măsuri speciale de conservare a bunurilor	<p>Art.1127 – (1) Dacă există pericol de înstrăinare, pierdere, înlocuire sau distrugere a bunurilor, notarul va putea</p>		

		<p>pune bunurile sub sigiliu sau le va preda unui custode.</p> <p>(2) Poate fi numit custode, cu acordul tuturor celor interesați, unul dintre succesibili, iar în caz contrar o altă persoană aleasă de către notar.</p> <p>(3) În cazul în care conservarea bunurilor moștenirii necesită anumite cheltuieli, acestea vor fi făcute, cu încuviințarea notarului, de către custodele prevăzut la alin.(1) sau, în lipsa custodelui, de un curator special, numit de notar pentru administrarea bunurilor.</p> <p>(4) Bunurile date în custodie sau în administrare se predau pe baza de proces-verbal semnat de notar și de custode sau curator. Dacă predarea are loc concomitent cu inventarierea, se va face mențiune în procesul-verbal, un exemplar al acestuia predându-se custodelui sau curatorului.</p> <p>(5) Custodele sau curatorul este obligat să restituie bunurile și să dea socoteală notarului asupra cheltuielilor de conservare sau administrare a acestor bunuri la finalizarea procedurii succesoriale sau atunci când notarul consideră necesar.</p>		
212.	Măsurile speciale privind sumele de bani și alte	Art.1128 – (1) Dacă în timpul efectuării inventarului se vor găsi sume de bani, hârtii de valoare, cecuri sau alte valori, se		

	valori	<p>vor depune în depozitul notarial sau la o instituție specializată, făcându-se mențiune despre aceasta și în procesul-verbal de inventariere.</p> <p>(2) Din sumele de bani găsite la inventariere, se vor lăsa moștenitorilor sau celor care locuiau cu defunctul și gospodăreau împreună cu acesta sumele necesare pentru:</p> <p>a) întreținerea persoanelor ce erau în sarcina celui decedat, pentru maximum 6 luni;</p> <p>b) plata sumelor datorate în baza contractelor individuale de muncă sau pentru plata asigurărilor sociale;</p> <p>c) acoperirea cheltuielilor pentru conservarea și administrarea bunurilor moștenirii.</p>		
213.	Acceptarea forțată	<p>Art.1129 – (1) Succesibilul care, cu rea-credință, a sustras ori a ascuns bunuri din patrimoniul succesoral sau a ascuns o donație supusă raportului sau reducăunii este considerat că a acceptat moștenirea, chiar dacă anterior renunțase la ea. El nu va avea însă niciun drept cu privire la bunurile sustrate sau ascunse și, după caz, va fi obligat să raporteze sau să reducă donația ascunsă fără a participa la distribuirea bunului donat.</p> <p>(2) Moștenitorul aflat în situația prevăzută la alin. (1) este ținut să plătească datoriile și sarcinile moștenirii</p>		

		proporțional cu cota sa din moștenire, inclusiv cu propriile sale bunuri.		
214.		Secțiunea a 3-a Renunțarea la moștenire		
215.	Forma renunțării	Art.1130 – (1) Renunțarea la moștenire nu se presupune. (2) Declarația de renunțare se face în formă autentică la orice notar public sau, după caz, la misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României, precum și la alte instituții care întocmesc acte notariale, în condițiile și limitele prevăzute de lege. (3) Pentru informarea terților, declarația de renunțare se va înscrie, pe cheltuiala renunțătorului, într-un registru special, potrivit legii.	(2) Declarația de renunțare se face în formă autentică la orice notar public sau, după caz, la misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României, în condițiile și limitele prevăzute de lege. (3) Pentru informarea terților, declarația de renunțare se va înscrie, pe cheltuiala renunțătorului, într-un registru național notarial, ținut în format electronic, potrivit legii. <i>Autori: senator Iulian Urban și Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</i>	La alin.(2) este necesară eliminarea sintagmei <i>precum și la alte instituții care întocmesc acte notariale</i> , întrucât nu există asemenea instituții, în afara celor deja menționate. Registru special de publicitate a opțiunilor succesoriale funcționează deja la UNNPR din anul 2007.
216.	Efectele renunțării	Art.1131 – (1) Succesibilul care renunță este considerat că nu a fost niciodată moștenitor. (2) Partea renunțătorului profită moștenitorilor pe care i-ar fi înlăturat de la moștenire sau celor a căror parte ar fi diminuat-o dacă ar fi acceptat moștenirea.		
217.	Renunțarea frauduloasă	Art.1132 – (1) Creditorii succesibilului care a renunțat la moștenire în fraudă lor		

		<p>pot cere instanței revocarea renunțării în ceea ce îi privește, însă numai în termen de trei luni de la data la care au cunoscut renunțarea.</p> <p>(2) Admiterea acțiunii în revocare produce efectele acceptării moștenirii de către succesibilul debitor numai în privința creditorului reclamant și în limita creanței acestuia.</p>		
218.	Revocarea renunțării	<p>Art.1133 – (1) În tot cursul termenului de opțiune, renunțătorul poate revoca renunțarea, dacă moștenirea nu a fost deja acceptată de alți succesibili care au vocație la partea care i-ar reveni, dispozițiile art.1130 aplicându-se în mod corespunzător.</p> <p>(2) Revocarea renunțării valorează acceptare, bunurile moștenirii fiind preluate în starea în care se găsesc și sub rezerva drepturilor dobândite de terți asupra acelor bunuri.</p>		
219.	Termenul de prescripție	<p>Art.1134 - Dreptul la acțiunea în anularea acceptării sau renunțării se prescrie în termen de 6 luni, calculat în caz de violență de la încetarea acesteia, iar în celelalte cazuri din momentul în care titularul dreptului la acțiune a cunoscut cauza de nulitate relativă.</p>		
220.		<p>Secțiunea a 4-a</p>		

		Sezina		
221.	Noțiune	<p>Art.1135 – Pe lângă stăpânirea de fapt exercitată asupra patrimoniului succesoral, sezina le conferă moștenitorilor și dreptul de a administra acest patrimoniu și de a exercita drepturile și acțiunile defunctului.</p>	<p>OBSERVAȚIE: Art. 1135-1139 sunt confuze în privința situației moștenitorilor sezinari, pe care nu o tranșează. Această situație vizează, în principiu, două aspecte: pe de o parte, dacă aceștia pot fi urmăriți în calitate de moștenitori, înainte de a fi intervenit acceptarea, iar pe de altă parte, dacă au dreptul de a renunța la moștenire. Se recomandă clarificarea acestor aspecte.</p> <p style="text-align: center;">Autor: Consiliul Legislativ.</p>	
222.	Moștenitorii sezinari	<p>Art.1136 - (1) Sunt moștenitori sezinari soțul supraviețuitor, precum și moștenitorii legali din primele două clase.</p> <p style="text-align: center;">(2) Moștenitorii sezinari dobândesc de drept stăpânirea moștenirii fără a fi necesară atestarea prealabilă a calității de moștenitor.</p>	<p>Art.1136 – Sunt moștenitori sezinari soțul supraviețuitor, descendenții și ascendenții privilegiați.</p> <p style="text-align: center;">Autori: senator Iulian Urban și Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</p> <p style="text-align: center;">(2) Până la atestarea calității de moștenitor prin certificatul de moștenitor sau hotărâre judecătorească, moștenitorii sezinari dobândesc de drept stăpânirea de fapt a moștenirii.</p> <p style="text-align: center;">Autor: deputat Bogdan Ciucă.</p> <p style="text-align: center;">(2) Moștenitorii sezinari dobândesc în virtutea legii stăpânirea de fapt a moștenirii fără a fi necesară atestarea prealabilă a calității de moștenitor.</p> <p style="text-align: center;">Autor: Consiliul Legislativ.</p> <p style="text-align: center;">(2) - Se elimină.</p>	<p>Considerăm firesc ca moștenitorii rezervatari să fie și sezinari. În clasa a II-a intră alături de ascendenții privilegiați și colateralii privilegiați, pentru care nu se justifică sezina.</p> <p>Atestarea calității de moștenitor este necesară, chiar și cazul moștenitorilor sezinari, pentru siguranța circuitului juridic civil.</p>

			Autori: senator Iulian Urban și Uniunea Națională a Notarilor Publici din România	
223.	Dobândirea sezinii de către moștenitorii legali nesezinari	<p>Art.1137 - Moștenitorii legali nesezinari intră în stăpânirea moștenirii numai prin eliberarea certificatului de moștenitor, însă în mod retroactiv din ziua deschiderii moștenirii.</p> <p>(2) Până la intrarea în stăpânirea moștenirii, moștenitorul legal nesezinar nu poate fi urmărit în calitate de moștenitor.</p>	<p>Art.1137 - Moștenitorii legali nesezinari intră în stăpânirea de fapt a moștenirii numai prin eliberarea certificatului de moștenitor, dar cu efect retroactiv din ziua deschiderii moștenirii.</p> <p>Autor: Consiliul Legislativ.</p> <p>(2) Până la intrarea în stăpânirea de fapt a moștenirii, moștenitorul legal nesezinar nu poate fi urmărit în calitate de moștenitor.</p> <p>Autor: Consiliul Legislativ.</p>	
224.	Intrarea legatarului universal sau cu titlu universal în stăpânirea moștenirii	<p>Art.1138 - (1) Legatarul universal poate cere intrarea în stăpânirea moștenirii de la moștenitorii rezervatari. Dacă asemenea moștenitori nu există sau refuză, legatarul universal intră în stăpânirea moștenirii prin eliberarea certificatului de moștenitor.</p> <p>(2) Legatarul cu titlu universal poate cere intrarea în stăpânirea moștenirii de la moștenitorii rezervatari sau, după caz, de la legatarul universal intrat în stăpânirea moștenirii ori de la moștenitorii legali nerezervatari care au intrat în stăpânirea moștenirii, fie de drept, fie prin eliberarea certificatului de moștenitor. Dacă</p>	<p>Art.1138 - (1) Legatarul universal poate cere intrarea în stăpânirea de fapt a moștenirii de la moștenitorii rezervatari. Dacă asemenea moștenitori nu există sau refuză, legatarul universal intră în stăpânirea moștenirii prin eliberarea certificatului de moștenitor.</p> <p>2) Legatarul cu titlu universal poate cere intrarea în stăpânirea de fapt a moștenirii de la moștenitorii rezervatari sau, după caz, de la legatarul universal intrat în stăpânirea moștenirii ori de la moștenitorii legali nerezervatari care au intrat în stăpânirea moștenirii, fie de drept, fie prin eliberarea certificatului de</p>	

		asemenea moștenitori nu există sau refuză, legatarul cu titlu universal intră în stăpânirea moștenirii prin eliberarea certificatului de moștenitor.	moștenitor. Dacă asemenea moștenitori nu există sau refuză, legatarul cu titlu universal intră în stăpânirea moștenirii prin eliberarea certificatului de moștenitor. <i>Autor: Consiliul Legislativ.</i>	
225.	Predarea legatului cu titlu particular	Art.1139 – Legatarul cu titlu particular intră în posesia obiectului legatului din ziua în care acesta i-a fost predat de bunăvoie sau, în lipsă, din ziua depunerii la instanță a cererii de predare.		
226.	Secțiunea a 5-a Petiția de ereditate			
227.	Persoanele care pot obține recunoașterea calității de moștenitor	Art.1140 – Moștenitorul cu vocație universală sau cu titlu universal poate obține oricând recunoașterea calității sale de moștenitor contra oricărei persoane care, pretinzând că se întemeiază pe titlul de moștenitor, posedă toate sau o parte din bunurile din patrimoniul succesoral.		
228.	Efectele recunoașterii calității de moștenitor	Art.1141 – (1) Recunoașterea calității de moștenitor obligă pe deținătorul fără titlu al bunurilor din patrimoniul succesoral la restituirea acestor bunuri cu aplicarea regulilor prevăzute la art.1646 – 1660. (2) În privința actelor juridice încheiate între deținătorul fără titlu al bunurilor successorale și terți, dispozițiile		

		art.974 alin.(3) se aplică în mod corespunzător.		
229.		Secțiunea a 6-a Certificatul de moștenitor		
230.	Noțiune	Art.1142 - Certificatul de moștenitor se eliberează de către notarul public și cuprinde constatări referitoare la patrimoniul succesoral, numărul și calitatea moștenitorilor și cotele ce le revin din acest patrimoniu, precum și alte mențiuni prevăzute de lege.		
231.	Efecte	Art.1143 - Certificatul de moștenitor face dovada calității de moștenitor, precum și a cotei sau bunurilor care se cuvin fiecărui moștenitor în parte.	Art.1143 – (1) Certificatul de moștenitor face dovada calității de moștenitor, a lichidării patrimoniului defunctului precum și a cotei sau bunurilor care se cuvin fiecărui moștenitor în parte. <i>Autori: senator Iulian Urban și Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</i> (2) Înainte de stabilirea componenței masei succesoriale, notarul procedează la lichidarea regimului matrimonial în funcție de forma sa. <i>Autori: senator Iulian Urban și Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</i>	Pentru corelarea regulilor de lichidare a regimurilor matrimoniale cu cele ale succesiunii. Pentru corelare cu prevederile art.574 referitoare la modul de dobândire a dreptului de proprietate.
232.	Anulare	Art.1144 - Cei care se consideră vătămați		

		în drepturile lor prin eliberarea certificatului de moștenitor pot cere instanței judecătorești constatarea sau, după caz, declararea nulității acestuia și stabilirea drepturilor lor, conform legii.		
233.		Capitolul II Moștenirea vacantă		
234.	Noțiune	Art.1145 – (1) Dacă nu sunt moștenitori legali sau testamentari, moștenirea este vacantă. (2) Dacă prin legat s-a atribuit numai o parte a moștenirii și nu există moștenitori legali ori vocația acestora a fost restrânsă ca efect al testamentului lăsat de defunct, partea din moștenire rămasă neatribuită este vacantă.		
235.	Administrarea provizorie a bunurilor moștenirii	Art.1146 – Dacă există indicii că moștenirea urmează a fi declarată vacantă, notarul încunoștințează organul care reprezintă comuna, orașul sau, după caz, municipiul, iar acest organ are obligația să încredințeze, de îndată, administrarea provizorie a bunurilor din patrimoniul succesoral unui curator special desemnat.	Art.1146 – Dacă există indicii că moștenirea urmează a fi declarată vacantă, notarul public încunoștințează organul care reprezintă comuna, orașul sau, după caz, municipiul, iar acest organ are obligația să încredințeze, de îndată, administrarea provizorie a bunurilor din patrimoniul succesoral unui curator special desemnat.	
			<i>Autor: Consiliul Legislativ.</i> Art.1146 – Dacă există indicii că moștenirea urmează a fi declarată vacantă, notarul încunoștințează organul	

			<p>care reprezintă comuna, orașul sau, după caz, municipiul de la locul deschiderii succesiunii, iar acest organ are obligația să încredințeze, de îndată, administrarea provizorie a bunurilor din patrimoniul succesoral unui curator special desemnat.</p> <p><i>Autor: Uniunea Națională a Judecătorilor din România</i></p>	
236.	Somarea succesibililor	<p>Art.1147 – (1) Dacă în termen de un an de la deschiderea moștenirii nu s-a înfățișat niciun succesibil, notarul, la cererea oricărei persoane interesate, va soma pe toți succesibilii, printr-o publicație făcută la locul deschiderii moștenirii, la locul unde se află imobilele din patrimoniul succesoral, precum și într-un ziar de largă circulație, pe cheltuiala moștenirii, să se înfățișeze la biroul său în termen de cel mult două luni de la publicare.</p>	<p>Art.1147 – (1) Dacă în termen de 6 luni de la deschiderea moștenirii nu s-a înfățișat niciun succesibil, notarul, la cererea oricărei persoane interesate, va soma pe toți succesibilii, printr-o publicație făcută la locul deschiderii moștenirii, la locul unde se află imobilele din patrimoniul succesoral, precum și într-un ziar de largă circulație, pe cheltuiala moștenirii, să se înfățișeze la biroul său în termen de cel mult două luni de la publicare.</p> <p><i>Autori: senator Iulian Urban, Uniunea Națională a Notarilor Publici din România și Uniunea Națională a Judecătorilor din România</i></p> <p>Art. 1147 – (1) Dacă în termen de un an și șase luni de la deschiderea mostenirii nu s-a înfățișat niciun succesibil, notarul, la cererea oricărei persoane interesate, va soma pe toti succesibilii, printr-o publicatie făcută la locul deschiderii mostenirii, la locul unde se află imobilele</p>	<p>Pentru corelare cu art.1114 din proiect.</p>

		(2) Dacă niciun succesibil nu se prezintă în termenul fixat în publicație, notarul va constata că moștenirea este vacantă.	din patrimoniul succesoral, precum și într-un ziar de largă circulație, pe cheltuielile mostenirii, să se înfățișeze la biroul său în termen de cel mult două luni de la publicare. <i>Autor: Uniunea Națională a Notarilor Publici din România</i>	
237.	Dreptul de a culege moștenirea vacantă	Art.1148 – Moștenirile vacante revin comunei, orașului sau, după caz, municipiului de la locul deschiderii moștenirii și intră în domeniul lor privat. Este considerată nescrisă orice dispoziție testamentară care, fără a stipula transmiterea bunurilor moștenirii, urmărește să înlăture această regulă.	Art.1148 – Moștenirile vacante revin comunei, orașului sau, după caz, municipiului în a cărui rază teritorială se aflau bunurile la data deschiderii moștenirii și intră în domeniul lor privat. Este considerată nescrisă orice dispoziție testamentară care, fără a stipula transmiterea bunurilor moștenirii, urmărește să înlăture această regulă. <i>Autor: MJLC</i>	
238.	Intrarea în stăpânirea moștenirii vacante și răspunderea pasivă	Art.1149 – (1) Comuna, orașul sau, după caz, municipiul intră în stăpânirea moștenirii de îndată ce toți succesibilii cunoscuți au renunțat la moștenire ori, la împlinirea termenului de opțiune succesorală, dacă niciun moștenitor nu este cunoscut. Moștenirea se dobândește retroactiv de la data deschiderii sale.		

		(2) Comuna, orașul sau, după caz, municipiul suportă pasivul moștenirii vacante numai în limita valorii bunurilor din patrimoniul succesoral.		
239.	Desființarea vacanței moștenirii	Art.1150 – Dacă, deși s-a constatat vacanța moștenirii, există moștenitori, atunci aceștia pot exercita petiția de ereditate împotriva comunei, orașului sau, după caz, municipiului.		
240.	Capitolul III Amintirile de familie			
241.	Bunuri care constituie amintiri de familie	Art.1151 – (1) Constituie amintiri de familie bunurile ce au aparținut membrilor familiei și stau mărturie istoriei acesteia. (2) Sunt incluse în această categorie bunuri precum corespondența purtată de membrii familiei, arhivele familiale, decorații, arme de colecție, portrete de familie, documente, precum și orice alte bunuri cu semnificație morală deosebită pentru respectiva familie.		
242.	Regimul juridic al amintirilor de familie	Art.1152 – (1) Moștenitorii pot ieși din indiviziune cu privire la bunurile care constituie amintiri de familie numai prin partaj voluntar. (2) În cazul în care nu se realizează partajul voluntar, bunurile care constituie		

		<p>amintiri de familie rămân în indiviziune.</p> <p>(3) Pe durata indiviziunii, prin acordul moștenitorilor sau, în lipsa acestuia, prin hotărârea instanței, amintirile de familie sunt depozitate în interesul familiei la unul ori mai mulți dintre moștenitori sau în locul convenit de ei.</p> <p>(4) Moștenitorul desemnat ca depozitar poate revendica bunurile care constituie amintiri de familie de la cel care le deține pe nedrept, dar nu le poate înstrăina, împrumuta sau da în locațiune fără acordul unanim al coindivizării.</p>		
243.		<p style="text-align: center;">Capitolul IV</p> <p style="text-align: center;">Partajul succesoral și raportul</p>		
244.		<p style="text-align: center;">Secțiunea 1</p> <p style="text-align: center;">Dispoziții generale referitoare la partajul succesoral</p>		
245.	Starea de indiviziune	<p>Art.1153 – (1) Nimeni nu poate fi obligat a rămâne în indiviziune. Moștenitorul poate cere oricând ieșirea din indiviziune, chiar și atunci când există convenții sau clauze testamentare care prevăd altfel.</p> <p>(2) Dispozițiile art.687 – 703 se aplică și partajului succesoral în măsura în care nu sunt incompatibile cu acesta.</p>		

246.	Partajul voluntar	<p>Art.1154 – (1) Dacă toți moștenitorii sunt prezenți și au capacitate de exercițiu deplină, partajul se poate realiza prin bună-învoială, în forma și prin actul pe care părțile le convin. Dacă printre bunurile succesoriale se află imobile, convenția de partaj trebuie încheiată în formă autentică, sub sancțiunea nulității absolute.</p> <p>(2) Dacă nu sunt prezenți toți moștenitorii sau dacă printre ei se află minori sau persoane puse sub interdicție ori persoane dispărute, atunci se vor pune sigilii pe bunurile moștenirii în cel mai scurt termen, iar partajul voluntar se va realiza cu respectarea regulilor referitoare la protecția persoanelor lipsite de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă ori privitoare la persoanele dispărute.</p>	<p>(2) Dacă nu sunt prezenți toți moștenitorii sau dacă printre ei se află minori sau persoane puse sub interdicție judecătorească ori persoane dispărute, atunci se vor pune sigilii pe bunurile moștenirii în cel mai scurt termen, iar partajul voluntar se va realiza cu respectarea regulilor referitoare la protecția persoanelor lipsite de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă ori privitoare la persoanele dispărute.</p> <p><i>Autor: MJLC</i></p>	
247.	Măsuri conservatorii	<p>Art.1155 – Bunurile moștenirii pot să facă obiectul unor măsuri conservatorii, în tot sau în parte, la cererea persoanelor interesate, în condițiile legii.</p>		
248.	<p>Secțiunea a 2-a Raportul donațiilor</p>			
249.	Noțiune	<p>Art.1156 – (1) Raportul donațiilor este</p>		

		<p>obligația pe care o au între ei soțul supraviețuitor și descendenții defunctului care vin efectiv și împreună la moștenirea legală, de a readuce la moștenire bunurile care le-au fost donate fără scutire de raport de către cel ce lasă moștenirea.</p> <p>(2) În lipsă de stipulație contrară din partea donatorului, cei menționați la alin.(1) sunt obligați la raport numai dacă ar fi avut vocație concretă la moștenirea defunctului în cazul în care aceasta s-ar fi deschis la data donației.</p>		
250.	Scutirea de raport a renunțatorului la moștenirea legală	<p>Art.1157 - În caz de renunțare la moștenirea legală, descendentul sau soțul supraviețuitor nu mai are obligația de raport, putând păstra liberalitatea primită în limitele cotității disponibile.</p> <p>(2) Prin stipulație expresă în contractul de donație, donatarul poate fi obligat la raportul donației și în cazul renunțării la moștenire. În acest caz, donatarul va readuce la moștenire numai valoarea bunului donat care depășește partea din bunurile defunctului la care ar fi avut dreptul ca moștenitor legal.</p>		
251.	Persoanele care pot cere raportul donației	<p>Art.1158 - Dreptul de a cere raportul îl au numai descendenții și soțul supraviețuitor, precum și, pe cale oblică, creditorii personali ai acestora.</p>		

252.	Caracterul personal al obligației de raport	<p>Art.1159 - (1) Moștenitorul datorează raportul numai pentru donațiile pe care le-a primit personal de la donator.</p> <p>(2) Dacă descendentul donatarului vine în nume propriu la moștenirea donatorului, nu este obligat să raporteze donația făcută ascendentului său, chiar dacă a acceptat moștenirea acestuia din urmă.</p> <p>(3) Descendentul care vine la moștenire prin reprezentare succesorală este obligat să raporteze donația primită de la defunct de către ascendentul său pe care îl reprezintă, chiar dacă nu l-a moștenit pe acesta din urmă.</p>		
253.	Excepții de la obligația de raport	<p>Art.1160 - (1) Nu sunt supuse raportului:</p> <p>a) donațiile pe care defunctul le-a făcut cu scutire de raport. Scutirea poate fi făcută prin chiar actul de donație sau printr-un act ulterior, întocmit într-una din formele prevăzute pentru liberalități;</p> <p>b) donațiile deghizate sub forma unor înstrăinări cu titlu oneros sau efectuate prin persoane interpuse, cu excepția cazului în care se dovedește că cel care a lăsat moștenirea a urmărit un alt scop decât scutirea de raport;</p> <p>c) darurile obișnuite, donațiile remuneratorii și, în măsura în care nu sunt excesive, sumele cheltuite pentru întreținerea sau, dacă este cazul, pentru formarea profesională a descendenților, a</p>		

		<p>părinților sau a soțului și nici cheltuielile de nuntă, în măsura în care cel care lasă moștenirea nu a dispus altfel;</p> <p>d) fructele culese, veniturile scadente până în ziua deschiderii moștenirii și echivalentul bănesc al folosinței exercitate de donatar asupra bunului donat.</p> <p>(2) De asemenea, raportul nu este datorat nici în cazul în care bunul donat a pierit fără culpa donatarului. Cu toate acestea, dacă bunul a fost reconstituit prin folosirea unei indemnizații încasate ca urmare a pieririi sale, donatarul este ținut să facă raportul bunului în măsura în care indemnizația a servit la reconstituirea acelui bun. În cazul în care indemnizația nu a fost utilizată în acest scop, ea însăși este supusă raportului. Dacă indemnizația rezultă dintr-un contract de asigurare, aceasta se raportează numai în măsura în care depășește cuantumul total al primelor plătite de donatar.</p>		
254.	Modul de efectuare a raportului	<p>Art.1161 - (1) Raportul se face prin echivalent. Este considerată ca nescrisă dispoziția care impune donatarului raportul în natură.</p> <p>(2) Cu toate acestea, donatarul poate efectua raportul în natură dacă la data cererii de raport este încă proprietarul bunului și nu l-a grevat cu o sarcină reală și nici nu l-a dat în locațiune</p>		

		<p>pentru o perioadă mai mare de 3 ani.</p> <p>(3) Raportul prin echivalent se poate realiza prin preluare, prin imputație sau în bani.</p> <p>(4) Raportul prin preluare se realizează prin luarea din masa succesorală de către moștenitorii îndreptățiți la raport a unor bunuri, pe cât posibil de aceeași natură și calitate cu cele care au format obiectul donației, ținând seama de cotele succesoriale ale fiecăruia.</p> <p>(5) În cazul raportului prin imputație, valoarea donației se scade din partea moștenitorului obligat la raport.</p> <p>(6) În cazul raportului în bani, cel obligat la raport va depune la dispoziția celorlalți moștenitori o sumă de bani care reprezintă diferența dintre valoarea bunului donat și partea din această valoare ce corespunde cotei sale succesoriale.</p>		
255.	Căi realizare raportului. Prescripția de a	<p>Art.1162 – (1) Raportul se poate realiza prin bună învoială sau pe cale judecătorească fie printr-o acțiune separată, fie printr-o cerere incidentală formulată în cadrul procesului de partaj.</p> <p>(2) Raportul cerut de unul dintre moștenitori profită și celorlalți moștenitori îndreptățiți să solicite raportul, cu excepția celor care au renunțat în mod expres la raport.</p>		

		<p>(3) Dreptul la acțiunea prin care se solicită raportul se prescrie în termen de 3 ani de la data la care cel îndreptățit să ceară raportul a cunoscut donația, dar nu mai devreme de data deschiderii moștenirii sau de data la care bunul donat i-a fost predat celui obligat la raport, dacă această dată este ulterioară deschiderii moștenirii.</p>		
256.	<p>Evaluablea bunului în cazul raportului prin echivalent</p>	<p>Art.1163 – (1) În vederea efectuării raportului prin echivalent, se ia în considerare valoarea bunului donat la momentul judecării, ținându-se însă cont de starea lui în momentul donației, din care se scade valoarea, la momentul judecării, a sarcinilor asumate prin contractul de donație.</p> <p>(2) Dacă bunul a fost înstrăinat de donatar anterior cererii de raport, se ține seama de valoarea lui la data înstrăinării. Dacă bunul donat a fost înlocuit cu altul, se ține cont de valoarea, la data raportului, a bunului intrat în patrimoniu și de starea lui la momentul dobândirii. Totuși, dacă devalorizarea bunului intrat în patrimoniu era inevitabilă la data dobândirii, în virtutea naturii sale, înlocuirea bunului nu este luată în considerare.</p> <p>(3) Sumele de bani sunt supuse indexării în raport cu indicele inflației, corespunzător perioadei cuprinse între</p>		

		data intrării lor în patrimoniul donatarului și data realizării raportului.		
257.	Ameliorările și degradările bunului donat în cazul raportului în natură	<p>Art.1164 – (1) Donatarul are dreptul să recupereze, proporțional cu cotele succesoriale, cheltuielile rezonabile pe care le-a făcut cu lucrările adăugate, precum și cu lucrările autonome necesare și utile până la data raportului.</p> <p>(2) Totodată, donatarul este răspunzător de toate degradările și deteriorările care au micșorat valoarea bunului ca urmare a faptei sale culpabile.</p> <p>(3) Donatarul poate reține bunul până la plata efectivă a sumelor ce-i sunt datorate pentru cheltuielile prevăzute la alin.(1), afară de cazul în care creanța lui se compensează cu despăgubirile pe care le datorează potrivit alin.(2).</p>		
258.	Plata pasivului. Excepții de la divizarea de drept pasivului moștenirii	<p>Art.1165 – (1) Moștenitorii universali și cu titlu universal contribuie la plata datoriilor și sarcinilor moștenirii proporțional cu cota succesorală la care au vocație.</p> <p>(2) Înainte de partajul succesoral, creditorii ale căror creanțe provin din conservarea sau din administrarea bunurilor moștenirii ori s-au născut înainte de deschiderea moștenirii pot cere să fie plătiți din bunurile aflate în</p>	<p>Art.1165 – (1) Moștenitorii universali și cu titlu universal contribuie la plata datoriilor și sarcinilor moștenirii proporțional cu cota succesorală ce-i revine fiecăruia.</p> <p><i>Autor: Consiliul Legislativ.</i></p>	

		<p>indiviziune. De asemenea, ei pot solicita executarea silită asupra acestor bunuri.</p> <p>(3) Regula divizării de drept a pasivului succesoral nu se aplică dacă:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) obligația este indivizibilă; b) obligația are ca obiect un bun individual determinat ori o prestație determinată asupra unui astfel de bun; c) obligația este garantată cu o ipotecă sau o altă garanție reală, caz în care moștenitorul care primește bunul afectat garanției va fi obligat pentru tot, însă numai în limita valorii aceluși bun, iar participarea sa la restul pasivului moștenirii se reduce corespunzător; <p>unul dintre moștenitori este însărcinat, prin titlu, să execute singur obligația. În acest caz, dacă titlul îl reprezintă testamentul, scutirea celorlalți moștenitori constituie o liberalitate, supusă reducăunii dacă este cazul.</p>	<p>d) unul dintre moștenitori este însărcinat, prin titlu, să execute singur obligația. În acest caz, dacă titlul îl reprezintă testamentul, scutirea celorlalți moștenitori constituie o liberalitate, supusă reducăunii dacă este cazul.</p> <p><i>Autor: Consiliul Legislativ.</i></p>	
259.	Situăția creditorilor personali ai moștenitorilor	<p>Art.1166 – (1) Înainte de partajul succesoral, creditorii personali ai unui moștenitor nu pot urmări partea acestuia din bunurile moștenirii.</p> <p>(2) Creditorii personali ai moștenitorilor și orice persoană ce justifică un interes legitim pot să ceară</p>		

		<p>partajul în numele debitorului lor, pot pretinde să fie prezenți la partajul prin bună învoială sau pot să intervină în procesul de partaj.</p> <p>(3) Ceilalți moștenitori pot obține respingerea acțiunii de partaj introduse de către creditor plătind datoria în numele și pe seama moștenitorului debitor.</p> <p>(4) Creditorii pot solicita revocarea partajului fără a fi obligați să dovedească fraudă copărtașilor numai dacă, deși au cerut să fie prezenți, partajul s-a realizat în lipsa lor și fără să fi fost convocați. În toate celelalte cazuri, acțiunea în revocarea partajului rămâne supusă dispozițiilor art.1573.</p> <p>(5) Din bunurile moștenirii atribuite la partaj, precum și din cele care le iau locul în patrimoniul moștenitorului, creditorii moștenirii vor fi plătiți cu preferință față de creditorii personali ai moștenitorului.</p> <p>(6) Dispozițiile alin.(5) sunt aplicabile și legatarilor cu titlu particular ori de câte ori obiectul legatului nu constă într-un bun individual determinat.</p>		
260.	Regresul între moștenitori. Insolvabilitate a unuia dintre moștenitori	Art.1167 – (1) Moștenitorul universal sau cu titlu universal care, din cauza garanției reale sau din orice altă cauză, a plătit din datoria comună mai mult decât partea sa, are drept de regres împotriva celorlalți moștenitori, însă numai pentru partea din		

		<p>datoria comună ce revenea fiecăruia, chiar și atunci când moștenitorul care a plătit datoria ar fi fost subrogat în drepturile creditorilor.</p> <p>(2) Când unul din moștenitorii universali sau cu titlu universal este insolubil, partea lui din pasivul moștenirii se împarte între toți ceilalți în proporție cu cotele succesoriale ale fiecăruia.</p> <p>(3) Moștenitorul are dreptul de a cere plata creanțelor pe care le are față de moștenire de la ceilalți moștenitori, ca orice alt creditor al moștenirii. În privința părții din datorie care îi revine ca moștenitor, dispozițiile art.1635-1639 sunt aplicabile.</p>	<p>(2) Când unul din moștenitorii universali sau cu titlu universal este insolubil, partea lui din pasivul moștenirii se împarte între toți ceilalți în proporție cu cotele succesoriale ale fiecăruia, în limita bunurilor din patrimoniul succesoral.</p> <p><i>Autor: Uniunea Națională a Judecătorilor din România</i></p>	<p>Textul trebuie corelat cu art. 1124, în sensul că se răspunde numai cu bunurile din patrimoniul succesoral.</p>
261.	Raportul datoriilor	<p>Art.1168 – (1) Dacă, la data partajului succesoral, un moștenitor are o datorie certă și lichidă față de moștenire, aceasta se lichidează prin luare mai puțin.</p> <p>(2) Dacă moștenitorul are mai multe datorii față de moștenire care nu sunt acoperite cu partea sa din bunurile moștenirii, aceste datorii se sting proporțional prin raport în limita părții respective.</p> <p>(3) Raportul nu operează în privința creanței pe care un moștenitor o are față</p>		

		de moștenire. Însă, moștenitorul care este atât creditor, cât și debitor al moștenirii se poate prevala de compensația legală, chiar dacă nu ar fi întrunite condițiile acesteia. (4) Prin acordul tuturor moștenitorilor, raportul datoriilor se poate realiza și înainte de partajul succesoral.		
262.	Titlurile executorii obținute împotriva defunctului	Art.1169 – Titlurile executorii obținute împotriva defunctului pot fi executate și împotriva moștenitorilor săi, în condițiile prevăzute de Codului de procedură civilă.	Art.1169 – Titlurile executorii obținute împotriva defunctului pot fi executate și împotriva moștenitorilor săi, în condițiile prevăzute de Codul de procedură civilă. <i>Autor: MJLC</i>	
263.	Secțiunea a 3-a Partajul de ascendent			
264.	Subiecte	Art.1170 – Ascendenții pot face partajul bunurilor lor între descendenți.		
265.	Forme	Art.1171 – (1) Partajul de ascendent se poate realiza prin donație sau prin testament, cu respectarea formelor, condițiilor și regulilor prevăzute de lege pentru aceste acte juridice. (2) Partajul realizat prin donație nu poate avea ca obiect decât bunurile prezente.		
266.	Cuprins	Art.1172 – Dacă în partajul de ascendent nu au fost cuprinse toate bunurile moștenirii, bunurile necuprinse se vor partaja conform legii.		

267.	Ineficacitate	<p>Art.1173 – (1) Este lovit de nulitate absolută partajul în care nu s-au cuprins toți descendenții care îndeplinesc condițiile pentru a veni la moștenire, fie în nume propriu, fie prin reprezentare succesorală.</p> <p>(2) Dispozițiile alin.(1) nu se aplică partajului în care nu a fost inclus un descendent care vine la moștenire prin reprezentare succesorală însă a fost cuprins acela pe care îl reprezintă.</p> <p>(3) Dacă prin partajul de ascendent se încalcă rezerva succesorală a vreunui descendent sau a soțului supraviețuitor, sunt aplicabile dispozițiile privitoare la reducțiunea liberalităților excesive.</p>		<p>09.04.2009, ora 16.00</p>
------	---------------	---	--	--

Întocmit,

Șef serviciu

Nicoleta Grecu